

SEREGÉLYES NAGYKÖZSÉG
VÁROSSÁ NYILVÁNÍTÁSI KEZDEMÉNYEZÉS

KIEGÉSZÍTÉS, 2021

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Bevezetés, a kezdeményezés indoklása	2
2.	Seregélyes nagyközség rövid bemutatása.....	4
2.1.	A település fekvése	4
2.2.	Seregélyes történetéről.....	6
2.3.	Seregélyes népessége	8
2.3.1.	A település lakónépességének változásai, megoszlása	8
2.3.2.	A lakosság gazdasági aktivitása	11
2.4.	Seregélyes gazdasága	12
2.4.1.	Seregélyes gazdasági profilja	13
2.5.	A település épített környezete és infrastruktúrája	20
2.5.1.	Műszaki- és telekommunikációs infrastruktúra.....	20
2.5.2.	Közlekedés és épített környezet.....	24
2.6.	A nagyközség intézményei, civil szférája.....	25
2.6.1.	Seregélyes intézményei.....	25
2.6.2.	Társadalmi élet és civil szféra Seregélyesen.....	30
2.6.3.	Seregélyes sportélete	32
2.7.	Az önkormányzat és a településgazdálkodás.....	33
2.7.1.	A település önkormányzata, polgármesteri hivatala és kommunikációja	33
2.7.2.	Az önkormányzat gazdálkodása	35
2.7.3.	Az önkormányzat pályázati tevékenysége.....	38
3.	Seregélyes fejlődése a legutóbbi pályázat óta eltelt időben.....	42
4.	Seregélyes megfelelése a városi kritériumoknak.....	44
4.1.	Térségi szerep, bejárók.....	44
4.2.	Népességszám	44
4.3.	Infrastruktúra.....	45
4.4.	Intézmények	45
4.5.	Helyi adók	47
4.6.	Általános fejlettség	47

1. BEVEZETÉS, A KEZDEMÉNYEZÉS INDOKLÁSA

Seregélyes nagyközség önkormányzata egy évtizede folyamatosan dolgozik azért, hogy a település elnyerje a városi rangot. Az önkormányzat mindennapi munkájában, rövid-, közép- és hosszútávú döntései során is kulcsszerepet kap a cím elnyerése, amely nem lehetséges a lakosság és a civil szervezetek támogatása nélkül. **A nagyközség vezetőit a várossá válás motiválja, döntés előkészítések és döntéshozatalok során ennek vízióját az elsődleges szempontok között veszik figyelembe.**

A Fejér megye földrajzi középpontjához közel eső település a fejlődés szempontjából szerencsés domborzattal, dinamikusan fejlődő és **kiemelkedő városodottsági mutatókkal rendelkezik a térségben** (Székesfehérvár – Velencei-tó – Dunaújváros háromszög), **a kiváló közlekedési kapcsolatokkal jellemezhető regionális településhálózat szerves részeként. Seregélyes a térszerkezeti típusú városok közé (lenne) illeszthető, amely sokoldalú (elsősorban humán) funkciókat koncentrálna, más településekkel interakcióba lépve és azokkal hatékonyan együttműködve több területen is mikrotérségi vonzáskörzetet, ezáltal térségi szerepkört alakított ki.**

A **népesség településre való beáramlása** figyelhető meg, amely vonzeróként értékelhető. Az itt élők **iskolai végzettségének minőségbeli változása** az utóbbi 10-15 évben észrevehető és számokban szignifikánsan megmutatkozó javulásával a 21. század tudásalapú társadalmába vezeti a települést. Ez elsősorban a bevándorló, cselekvőképes fiatal családok és az itt született gyermekek tudásra szomjazó fiatal felnőtté cseperedésének köszönhető. A településen ezek mellett élénk gazdasági tevékenység folyik, amelyet legjobban az **iparüzési adókból befolyó összegek 2009 óta folyamatosan emelkedő trendje** jellemez.

A város fogalma a köznyelvben hagyományosan nagy népességszámú településeket takar. Ez tény, de a magas népesség nem jelent egyszersmind minőség-, és fejlettségbeli adottságokat is. Nem nehéz például olyan nagy népességszámú, városi jogállású településeket találni, ahol a közművesítettség, az infrastruktúra, vagy az utak szilárd burkolatának mértéke elmaradna (akár minőségben is) a városi előlépést szabályzó kormányrendeletben megfogalmazott paraméterektől. Az országban ma számos olyan kisvárost találunk, amelynek népességszáma nem éri el az 5000 főt, a teljes magyarországi városállomány több mint 25%-át teszi ki a Seregélyeshez (4256 fő, 2020. 01. 01-én) hasonlítható méretű urbánus települések.

A várossá válási kezdeményezés kiindulópontja szerint a település kinőtte a nagyközség kereteit, ezáltal elérte és átlépte azt a szintet, amelyet a 61/2015 (III.24) Kormányrendelet 321/2012 (XI.16) módosításában lefektettek alapján városi jogálláshoz elvárható. Ezt indokolja a nagyközségbe bejáró dolgozók, a csatornázottság, a közművesítettség, a belterületi szilárdburkolatú utak aránya, a nevelési-oktatási intézményállomány fejlettsége és teljesítőképessége, a közrendvédelmi állapotok, az egészségügyi alapellátás minősége, illetve a település többcélú sportcsarnoka is.

Seregélyes első városi kezdeményezését 2016-ban nyújtotta be, a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően. A pályázat azonban az összes többi hasonló kérvénnyel együtt,

2016 áprilisában nem nyerte el az értékelő bizottság támogatását. A következő kezdeményezések 2017-ben és 2018, majd 2020-ban történtek meg, amelyek sajnos szintén elutasítással zárultak. **Az önkormányzat vezetését, a helyi társadalmi szereplőit, civil szervezeteit ez nem riasztotta el, Seregélyes Nagyközség Önkormányzatának Képviselőtestülete ismételten megerősítette elhatározását a pályázat újbóli benyújtásával, illetve kiegészítésével kapcsolatban, és ezt a szándékát mindaddig fenntartja, amíg a jogszabályban foglalt feltételek meg nem változnak, vagy amíg sikerrel nem jár.**

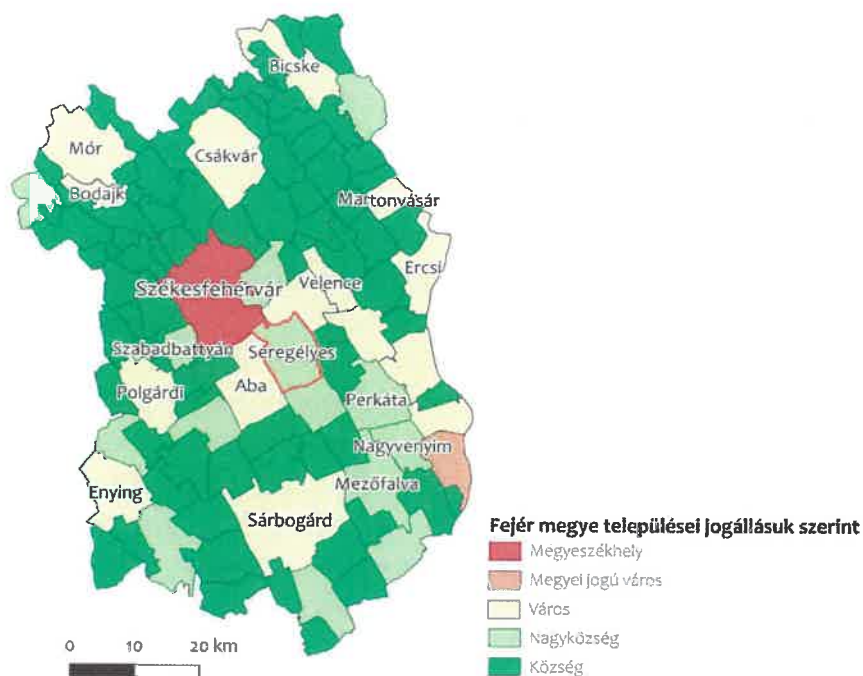
2. SEREGÉLYES NAGYKÖZSÉG RÖVID BEMUTATÁSA

2.1. A település fekvése

Seregélyes nagyközség földrajzi fekvését tekintve **kiváló adottságokkal** rendelkezik. A **Közép-dunántúli régióban, Fejér megye szívében** helyezkedik el, annak középpontjában, Székesfehérvár szomszédságában. Tájai adottságai alapján alföldi típusú település: az Alföld nyugati peremén, a Mezőföld központi területén fekszik. Ezek a táji adottságok a település szerkezeti fejlődésére is hatással voltak. A sajátos, alföldi településjelleg tetten érhető például a település közigazgatási területének méretében is, ami összesen 7819 ha, szemben a hasonló népességszámmal jellemezhető, dunántúli városok közigazgatási területeinek méreteivel, amelyek átlagosan a seregélyesi felét teszik ki csupán.

Relatív fekvésének sajátosságait leginkább **a regionális településhálózatban elfoglalt helyzete** mutatja be. Központi fekvése közlekedési adottságaiban is megnyilvánul, Seregélyest ugyanis **Fejér megye két legfontosabb városát összekötő 62-es számú főút keresztezi**, Dunaújváros és Székesfehérvár között. Emellett további egy vasútvonal köti össze a települést Dunaújvárossal, Adonnyal, a jelentős vasúti csomóponttal, Pusztaszabolccsal és Székesfehérvárral. Ezek a közúti, illetve vasúti közlekedési útvonalak az országos közlekedési hálózatba is bekapcsolják a nagyközséget, hiszen több jelentős csomóponttal áll összeköttetésben ezeken keresztül.

Az alábbi térképábrán Fejér megye települései láthatók jogállásuk szerint. Közülük azok láthatók az ábrán nevükkel együtt, amelyek népességszáma meghaladja a 4000 főt, jól látható ezek alapján is, hogy **Seregélyes nagyközség beleillik a megye városhálózatába.**

1. ábra - Fejér megye települései jogállásuk szerint

Seregélyes különleges településnek számít, amely elsősorban helyzetéből adódik. A nagyközség közigazgatási területének szerkezete, kül- és belterületi lakott részek viszonyai, illetve a települést befogadó táji jellegzetességek egyértelműen alföldi településre utalnak. Ez érthető, hiszen **a mezőföldi löszplató is az Alföld részét képezi**. Ezzel szemben azonban vannak jellegzetességek, amelyek arra utalnak, hogy a település a tájegység peremén van, más tájtípus, más funkcionalitással bíró területekkel határos. Ilyen például a közigazgatási területének mérete, amely jóval alatta van egy alföldi településnek. Ugyanígy értelmezendő a viszonylag kis kiterjedésű belterülete is. Bár **népsűrűségével a járási (152 fő/km²) és megyei (98 fő/km²) érték alatt van**, de a megye nagyközségei szempontjából ez átlagosnak mondható, illetve **értékével megelőzi a két járási kisváros egyikét**, a szomszédos települést, Abát.

1. táblázat – Seregélyes nagyközség főbb területi jellemzői

Megnevezés	2001	2011	2020
A nagyközség területe (km ²)	78,19	78,19	78,19
Ebből:			
- belterület (km ²)	4,54	4,54	4,54
- külterület (km ²)	73,65	73,65	73,65
Lakónépesség (fő)	4528	4446	4256
Ebből:			
- belterületi (fő)	4386	4046	na
- külterületi (fő)	142	400	na
Népsűrűség (fő/km ²)	57,9	56,9	54,43
Ebből:			
- belterületi (fő)	966	891,2	na
- külterületi (fő)	1,92	5,43	na

Forrás: KSH 2019, Népszámlálás 2001, 2011.

Seregélyesen **több külterületi településrész** van, amely részben vagy egészben lakófunkciót lát el. Ezek között vannak **klasszikusan tanyás jellegűek** (Aligvári-dűlő, Mészáros tanya), illetve részben (Jánosmajor, Elzamajor) vagy egészben (Pálinkaháza) **gazdasági besorolású területek**, amelyeken kis- és középvállalkozások tevékenykednek. Ezen kívül fellelhető elsősorban **lakófunkciót ellátó, falusias jellegű terület** (Szőlőhegy) is. Ha a külterületek szerepét vizsgáljuk, akkor látható a lakófunkció megerősödése abból, hogy **megháromszorozódott egy évtized alatt népességszámuk**. Ebben az önkormányzatnak a szerepvállalását mindenképpen hangsúlyoznunk kell, hiszen **folyamatos fejlesztések hozzájárulnak ezen településrészek vonzerejének** megtartásán túl annak javításához. A külterületek **funkciójukban fokozatosan átalakulnak**, amely részben a helyi közösségek fantáziája (Mészáros tanya), részben pedig az azokkal kooperáló

települési vezetőség jobbító, átalakító és túlélést segítő szándéka (ipari zóna létesítése Jánosmajorban) és egyes intézmények által működtetett alapítványok (Erdei Iskola létesítése Elzamajorban) hozzáállása miatt valósul meg. Az ezáltal új funkciót kapott külterületi egységek **a 21. században is lehetőséghez jutnak**. Vannak természetesen nehezebb sorsú településrészek (Aligvári-dűlő) is, ahol a 21. századnak megfelelő életkörülmények csak jelentős erőfeszítések árán biztosíthatók.

2.2. Seregélyes történetéről

Seregélyes környezetében megtalálható számos régészeti lelőhely tanúsítja az **őskori és az ókori lakott helyek maradványait**. A mai település északnyugati előtere már a **középső újkőkorban lakott volt**. Az ezt követő periódusokban is lakott település volt, ezt feltárt temetője bizonyítja. A déli határ közelében **újkőkorszakbeli házakat és gödrei- ket**, mellettük kétoldalt **késő bronzkori, urnamezős kultúrájú temetőt** tártak fel a régészek. A falu déli határában nagyméretű **villagazdaság** nyomaira leltek. A **kései vaskor** embereinek és az **ókori rómaiaknak a falusias telepnyomai** a vízfolyások közelében elterülő területeken és a mélyebben fekvő területeken helyezkedtek el. Seregélyestől délre középső és kései **avar népesség rendszeres temetkezési** helye lehetett.

A magyarság történetében eredetileg **királyi birtok, ahol a fehérvári vár népei és királyi lovászok laktak**. Oklevélben először **1258-ban említik Seregélyest**, amikor Szolgagyőri Eunordi grófok elődeit, nevezetesen Smaragd székesfehérvári prépost, királyi kancellár; valamint öccsei, Vilmos és Egyed grófok a zsámbéki monostort alapították, s Vilmos többek között Ság és Seregélyes nevű földek és legelők felével adományozta meg. Az adományt IV. Béla 1258-ban helybenhagyta. 1258-tól 1293-ig a Zsámbéki premontrei prépostság, azt követően Seregélyesi Apsa fia András, 1323-tól Máté fehérvári polgár, 1342-től 1435-ig az Ugaliak, majd **1435-től a Batthyányiaké**. A török hódoltság korában Husszein Bin Abdullah tímár javadalombirtokai közé tartozott.

A mai Seregélyes történetében a **Zichy és a Hadik család** kiemelkedő jelentőséggel bír. A két család jelenléte 1650-ig vezethető vissza, amikor II. Ferdinánd Seregélyest Zichy Istvánnak adományozta. Ettől kezdve **Seregélyes a Zichy grófok birtoka**, illetőleg beházasodás révén, Zichy Alexandra férje, **Hadik János gróf a birtokos** (egészen 1945. március 22-ig). A Rákóczi-szabadságharc leverése után a magyar mezőgazdaság terményfeleslege Ausztriában az állandó hadsereg felállítására miatt keresletre talált. A **magyar uradalmaknak** ezért ez az időszak **fellendüléssel** kecsegtetett, kifejezetten a dunántúli településeken. A **piacra termelt áru gabona** növekedését a majorsági földek növelésével és a jobbágyföldek csökkenésével idézték elő. **1735-ben épült a falu református temploma**, melyet 1792-ben átépítettek, a **katolikus templomot 1801 és 1803 között** emelték. 1803. május 4-én szentelték fel Szent Flórián tiszteletére, aki a falu védőszentje is. A **Zichy család 1821-ben építtette** a falu parkjában található klasszicista stílusjegyeket viselő **kastélyt**. Az épületet valószínűleg Pollack Mihály tervezte, a nagyterem freskóit pedig Pilch Ferenc festette. Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc idején Seregélyes felvonulási területként szolgált (1848. szeptember 29-ei Pákozdi csata).

Az 1763-1787 között készült **I. Katonai Felmérés** térképén is látható, hogy Seregélyes akkoriban még **egyutcás szalagtelkes útifalu** volt, amelynek északi határa nagyjából a maival egyezett meg, míg déli határa a Pálinkaház utcáig jelölhető ki. Emellett a mai Ady Endre utca északi vége is kiépült. A jelenlegi településközpont helyétől **csillagszerűen a szomszédos települések és a környező tanyák és puszták felé vezetnek különböző utak**. A térképen **felfedezhető a Szőlőhegy** ültetett területe néhány házzal, Szerecseny (a későbbi Elzamajor), illetve a Jánosmajor néhány portája. Ekkor még a településtől délre található rész lakatlan volt.

Az 1806-1869 időszakban készült **II. Katonai Felmérés** térképe szerint, nagyjából 50 évvel később már **kialakult a Fő út és az Ady Endre út folytatása egészen a Pálinkaház utca után a vásártérig és a Fő útról leágazó Bocskai utca is**. Emellett keresztirányú utcák is kialakultak: Vörösmarty út, a Nagy köz és a Templom köz. A patak túloldalán megépült a kastély és a parkja, illetve attól délre már láthatók a Bel major házai is. Az úthálózatban lényegi változás nem következett be, viszont a **településtől délre és nyugatra** található területeken **szórványok** jelentek meg (Pálinkaház, Nagy József tanya, Bírói tanya, Alsó tanya és Selyem major). A korábban is meglévő lakott területek közül a Jánosmajornál a Kettős csárda nyitotta meg kapuit.

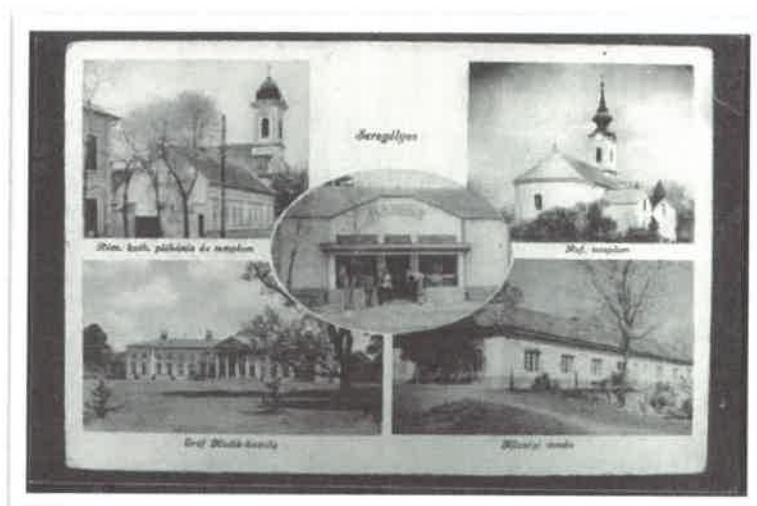
Seregélyes **mezővárosi címet és vásártartási jogot I. Ferenc rendelete alapján 1818. május 1-jétől kapott**, az eredeti példányt a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára őrzi. Az elnevezés az **1822-es úrbéri összeírás** dokumentumán is megtalálható. Más korabeli írások szintén ismertek, ahol így írnak róla: „Seregélyes mezőváros, nemesi uradalom, gr. Zichy Ferenc birtoka a Csákvári Járásban, Fejérvártól délre 11/2 mfd.” A rang 1871-ben szűnt meg.

Az 1869-1887 között készült **III. Katonai Felmérés** térképe szerint a település néhány házzal kiterjedt délre, illetve a külterületen történtek még változások. Legfontosabb, hogy a déli Réti földeken, a Sárosdra vezető út mentén kialakult a mai Aligvári-dűlő. A Nagy József tanya megszűnt, a Bírói tanyát pedig átnevezték a ma is ismert Mészáros tanyára, északkeleten megjelent a Sándor tanya.

A település lakói a **19. század végéig** majdnem kizárólag **reformátusok és földművelők** voltak. Pár holdtól 50 holdig terjedő méretű parasztgazdaságokban dolgoztak. A környéken csak néhány ilyen település volt (Aba vagy Sárkeresztúr), a többi ma létező település (pl.: Dinnyés, Agárd, Gárdony, Szabadegyháza stb.) akkor még csak nagyobb uradalmi központok, majorok, puszták voltak. Az óriási **Cziráky-, Zichy, Hadik- és Eszterházy birtokok cselédsége** jóra való, messziről jött **katolikus családokból állt**. Akik ezek közül némileg megvagyonosodott, az mind betelepedett Seregélyesre a 19. század első évtizedeiben. Az **1930-1940-es években a település fele már katolikus** volt. Közben messzebből tisztos iparosok (bognárok, kovácsok, szabók, takácsok) is érkeztek a településre, így fokozatosan megváltozott a falu jellege és szokásvilága, de a régi „kálomista” hagyományok azért megmaradtak.

A második világháborúig a falu élte csendes mindennapjait, a háború gyötrelmeiből viszont bőségesen kivette részét. **1944. december 8-ától március 23-áig volt hadszíntér**, s hétszer "cserélt gazdát". A legsúlyosabb harcok a németek utolsó magyarországi

nagy ellenállása idején voltak. **A háború és az újjáépítés után Seregélyes is fejlődésnek indult.** Ez részben a **mezőgazdasági termelés** fejlődésével, részben **Székesfehérvár iparosításával** hozható kapcsolatba. A település gazdaságát a **szocialista időszak** során egyértelműen az **árutermelő mezőgazdasági** ágazat uralta. Ezen belül szántóföldi művelés és tehenészet jellemezte a nagyközséget.

2. ábra – Seregélyes egy 20. század első feléből származó képeslapon

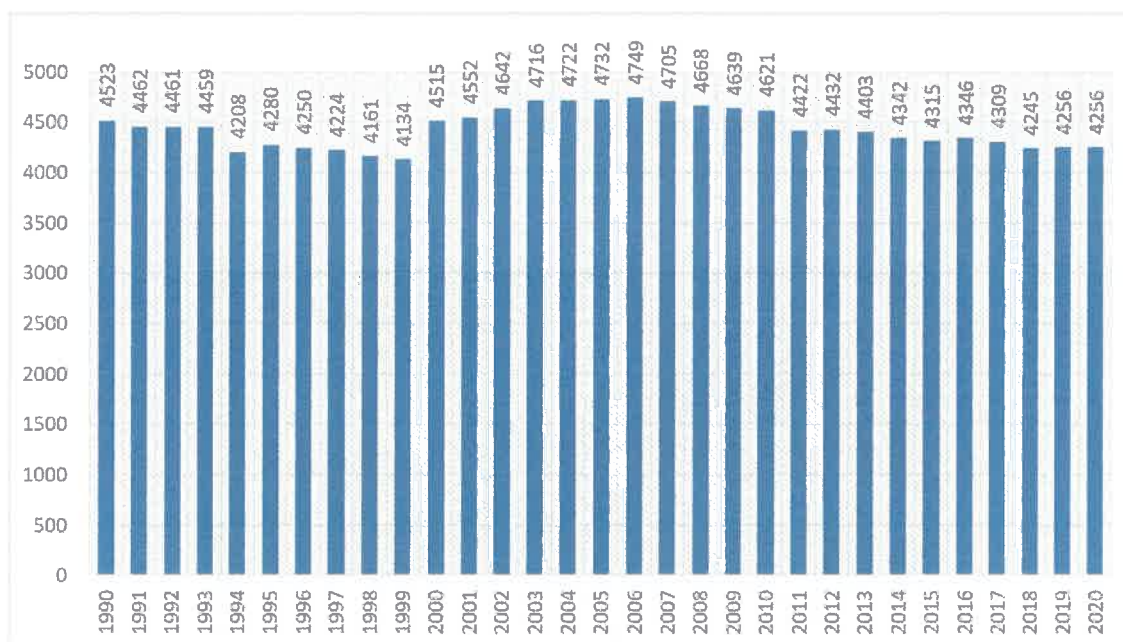
Napjaink településképeinek tehát egy része, a vízfolyás bal partján, a **19. század végére már kialakult.** Az azóta eltelt időszak során a belterületi szerkezet sokat bővült, főleg a patak túloldalán, a Dinnyési út menti településrészrel és némileg a Pálinkaház utcából dél felé ágazó Kossuth és Deák Ferenc utcákkal. Emellett **a meglévő településrész sűrűbbé vált,** főleg a keresztutcák mentén. A külterületi részek közül mindössze az Alsó tanya, a Sándor tanya tűnt el. **A megmaradt külterületi lakott részek „szatellit-településeként” napjainkban is jelen vannak.**

2.3. Seregélyes népessége

2.3.1. A település lakónépességének változásai, megoszlása

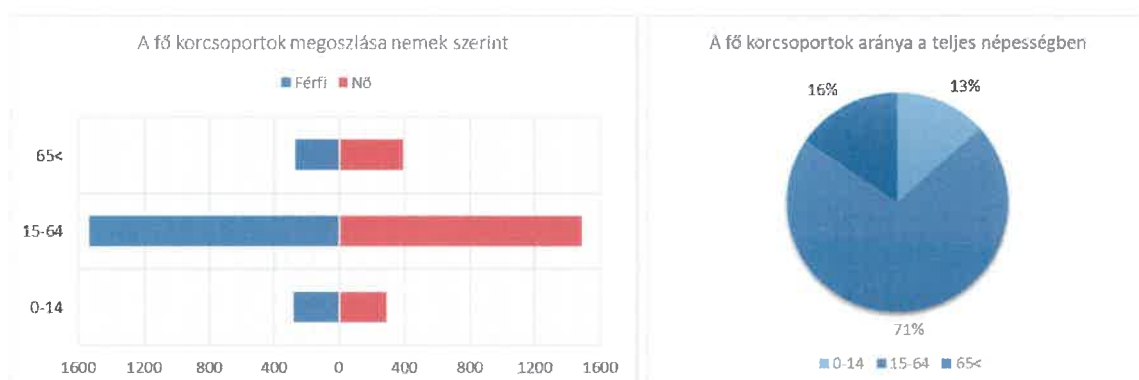
Seregélyes lakónépessége az utóbbi évek trendjei alapján leginkább stagnál. A KSH Helységnévtár alapján **2020. január 1-jén 4256 fő** volt lakónépessége, az elmúlt években a gyenge fogyást mérsékelt növekedés váltotta fel, a zsugorodás, mint a magyar településhálózatot (és városhálózatot) érintő demográfiai folyamat nem jellemzi a nagyközséget (3. ábra).

A népesség nemek- és főbb korcsoportok szerinti megoszlása kiegyenlített. A 65 év feletti korosztályában látható nőtöbbséget a nők egyébként is magasabb várható élettartama eredményezi, illetve valamivel magasabb a korosztály népességén belüli aránya, de nem jelentősen. Ebből is látható, hogy a település **nem mutatja a zsugorodó demográfiai jelleget.** Az aktív korúak aránya mindemellett magasnak mondható (4. ábra).

3. ábra – A lakónépesség változása Seregélyesen (1990-2020)

Forrás: ksh.hu

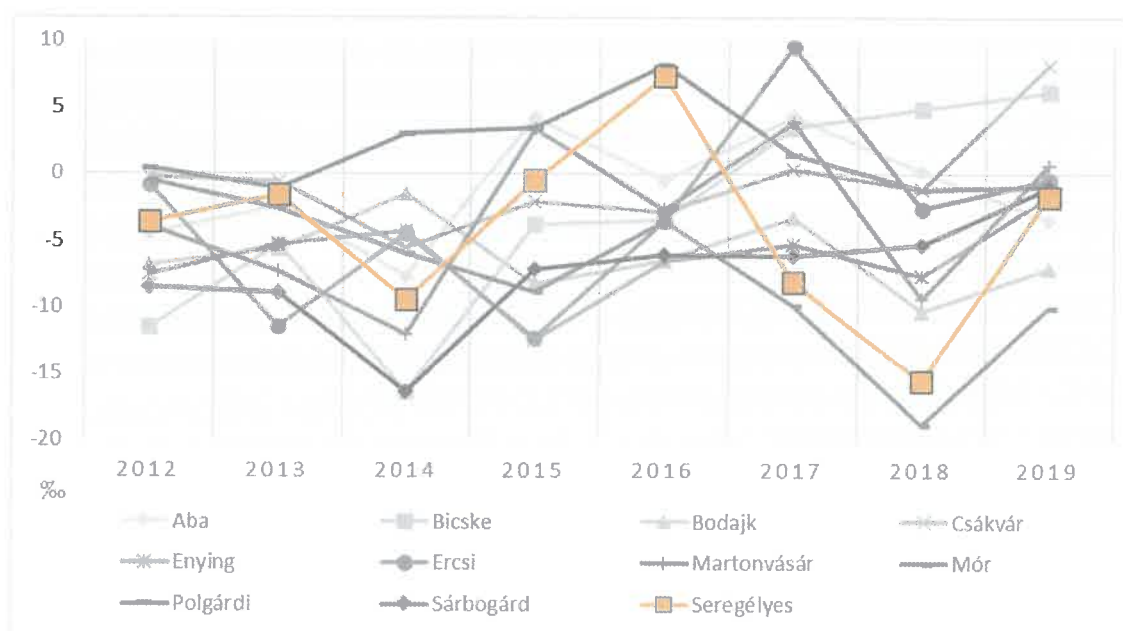
4. ábra – A népesség korcsoportok és nemek szerinti megoszlása Seregélyesen

Forrás: ksh.hu

Seregélyes népességének **tényleges szaporodási rátája is alátámasztja a stabilitást** (5. ábra). Habár nem jellemezhető minden évre vonatkozóan pozitív mutatókkal, összességében kedvezőek az értékek, amit az **elmúlt évek vándorlási egyenlegeinek növekvő trendje** is eredményez (6. ábra). Összevetve Seregélyes népesedési trendjeit más, a megyében található városokéval, jól látható, hogy a település sok esetben kedvezőbb mutatókat ért el az elmúlt években, mint például Sárbogárd vagy Mór.

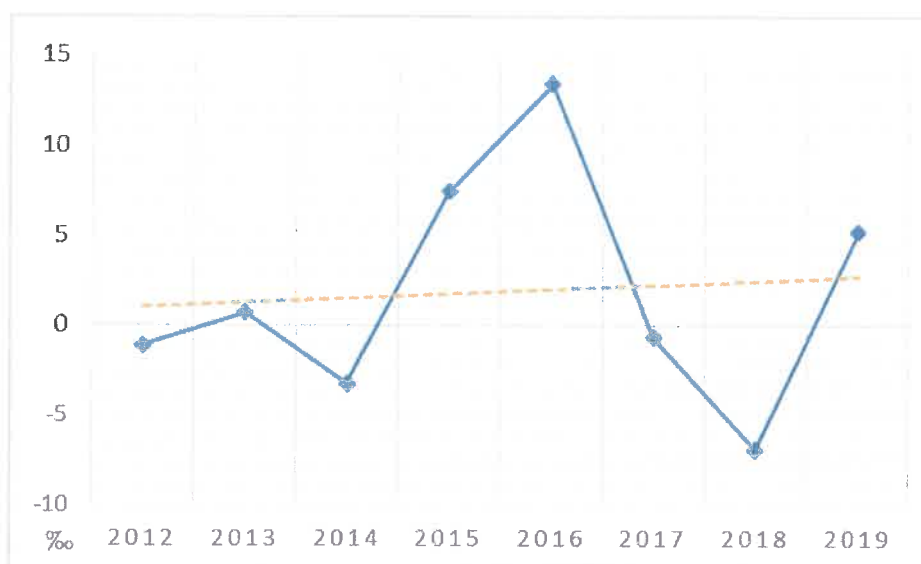
A mutatók alapján jól látszik, hogy Seregélyes népessége bár stagnáló tendenciát mutat, a természetes szaporulat és a vándorlási arányszámok **pozitív irányba tendálnak**, ami előrejelzés lehet a nagyközség jövőbeli gyarapodásának.

Seregélyes a 2011-es népszámlálási adatai alapján **népessége etnikai és vallási szempontból meglehetősen homogénnek tekinthető**. A településen a legutóbbi népszámlálás alkalmával **89,2% vallotta magát magyarnak**. A településen élők közül 0,8% német, 0,3% román, 0,2% cigány. E mellett 0,4% más, nem hazai nemzetiséghez tartozik és 9,1% nem kívánt válaszolni az etnikai hovatartozását illetően.

5. ábra – Seregélyes és Fejér megye néhány városának tényleges szaporodási arányszámai (2012-2019)

Forrás: ksh.hu

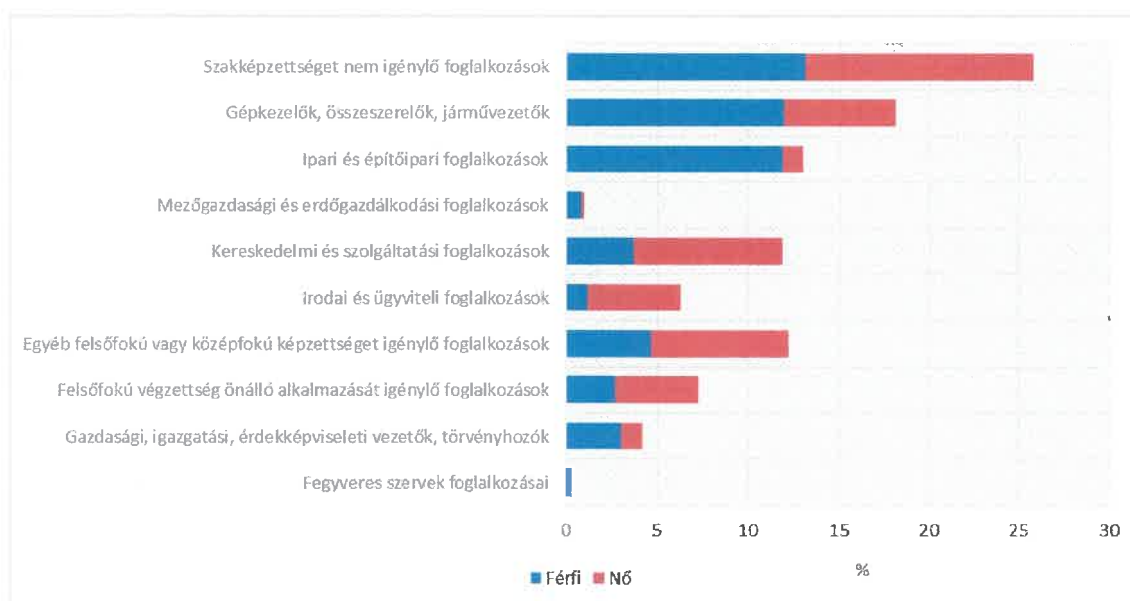
6. ábra – Seregélyes vándorlási egyenlege 2012-2019

Forrás: ksh.hu

A vallási megoszlás a várakozásoktól eltér, ugyanis a tiszántúli településekre jellemzően **református (35%) többség van jelen a katolikusokkal (18,2%) szemben**. Mellettük 0,4%-ban evangélikus, 0,3%-ban görögkatolikus közösség él, illetve további 0,6%-ban tartoznak egyéb vallási felekezethez. A vallási közösségen kívüliek aránya 22%, a kérdésre pedig 23,5% nem válaszolt.

2.3.2. A lakosság gazdasági aktivitása

A nagyközség foglalkoztatottjainak száma magas, **2019-ben összesen 2310 fő rendelkezett bejelentett munkahellyel**, ebből 1226 férfi és 1084 fő nő. A foglalkoztatottak FEOR kategóriák szerinti megoszlása a munkaerőpiacon rendkívül változatos, a seregélyesiek között megtalálhatók magas arányban **mindhárom fő gazdasági ágazat képviselői**. A legmagasabb arányban a szakképzettséget nem igénylő foglalkozások jellemzők, emellett viszont **magas a felsőfokú végzettségű munkakörökben dolgozók aránya** is. Mindemellett a mezőgazdaságban foglalkoztatottak aránya nem éri el az 1%-ot sem, pedig a település vállalkozásai közül számos a primer szektorba sorolható (7. ábra).

7. ábra – A foglalkoztatottak megoszlása FEOR besorolás alapján (2019)
Forrás: NFSZ

A **munkanélküliségi ráta** értéke a településen az országos mutatóknál sokkal **alacsonyabb**, 2019-ben átlagosan **1,95% volt a nyilvántartott álláskereső** aktív korcsoporton belüli aránya. Emellett a **közfoglalkoztatás** bevezetése óta az is fontos mutatószám, hogy hány főt alkalmaz az önkormányzat közfoglalkoztatottként. Ez az érték szintén rendkívül alacsonynak mondható egy ekkora település esetében, **2019-ben átlagosan 20 főt, 2020-ban januártól októberig pedig átlagosan már csak 17 főt alkalmazott közfoglalkoztatásban az önkormányzat**. Mindez arra utal, hogy Seregélyes aktív népessége

biztos keresettel rendelkezik, a munkanélküliség rendkívül alacsony, ahogy a közfoglalkoztatottak száma is, tehát a nagyközség **lakosságának létbiztonsága ezen adatok alapján adott.**

A nagyközség népességének megoszlása **gazdasági aktivitás** szerint kedvező a 2001-es és 2011-es népszámlálás adatai alapján, ráadásul a változás is pozitív irányban mozdult el ebben az évtizedben (2. táblázat). Az **aktív keresők aránya növekedett**, míg az **inaktív keresőké csökkent**, ahogy az **eltartottak és a munkanélküliek aránya is**. Ahogy a korábbi adatokból is látható volt, 2011-től a legjelentősebb csökkenés a munkanélküliségi ráta kapcsán tapasztalható.

2. táblázat – Gazdasági aktivitás Seregélyesen a népszámlálások alapján

Év	Megnevezés							
	Aktív keresők		Inaktív keresők		Eltartottak		Munkanélküliek	
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
2001	1843	40,4	1297	28,4	1331	29,2	115	2,5
2011	1898	42,9	1209	27,3	1125	25,4	205	4,6
Változás 2001-2011	+56	+3,3	-88	-0,6	-206	-3,3	-11	-0,2

Forrás: ksh.hu

2.4. Seregélyes gazdasága

Seregélyes elsődleges természeti adottságait tekintve a **mezőgazdaságnak kedvező paraméterekkel rendelkezik**. A külterület nem lakott és fel nem parcellázott részeinek kb. 90%-a sík vagy kis lejtésű, kiváló termőképességű **mezőségi talajjal** fedett löszfelszín. A nagyközségben tehát természeti adottságokból kifolyólag egy tradicionálisan erős, a gazdasági szerkezeten belül egyeduralgó mezőgazdasági szektor alakult ki és működött nagyjából az 1990-es évek közepéig. Az iparának Székesfehérvár közelsége miatt értelemszerűen sosem volt lehetősége igazi fejlődésre, ezért mindig is másodlagos, ugyanakkor specializált volt.

3. táblázat – Főbb vállalkozások Seregélyesen

Vállalkozás	Tevékenységi kör	Foglalkoztatottak száma	Ebből bejáró	Honnan bejáró
Agárdi-Farm Kft.	Szarvasmarha tenyésztés	130	100	Csiribpuszta, Agárd, Dinnyés, Székesfehérvár, Pettend, Martonvásár
Sereg-Tej Kft.	Szarvasmarha tenyésztés	45	1	Belsőbáránd (Aba)

Vállalkozás	Tevékenységi kör	Foglalkoztatottak száma	Ebből bejáró	Honnan bejáró
GreinerPackaging Kft.	Műanyag feldolgozó	44	15	Agárd, Hantos, Mezőfalva, Aba, Polgárdi
Föld-Sped 2005. Kft.	Autóműszaki állomás	20	16	Szabadegyháza, Sárosd, Dunaújváros
Ladotex Kft.	Babaülés gyártás	20	15	Szabadegyháza, Mezőfalva, Zichyújfalu, Székesfehérvár
TBOSS Kft.	Bútorgyártás	15	15	Székesfehérvár, Sárosd, Etyek, Nagylók, Lovasberény
Unio-Sped 2004. Kft.	Benzinkút üzemeltetés	14	9	Budapest, Perkáta, Nyíregyháza

A **tercier szektor jelentősége a nagyközségben is fokozódik**, amit a széleskörű lakossági közszolgáltatásokon túl a vállalkozások egyre nagyobb hányadában is kimutatható. Seregélyes településfejlesztési koncepciójában lefektetett, gazdaság fejlesztésével kapcsolatos célok a következők voltak: mezőgazdasági területek intenzitást növelő beruházása, új vállalkozások betelepülésének ösztönzése, ipari park kialakítása és mezőgazdasági termények feldolgozásának, illetve értékesítésének ösztönzése.

2.4.1. Seregélyes gazdasági profilja

A helyi **mezőgazdaság folyamatosan fejlődő, bő termékkörét** nagyságrendileg megtartva (növénytermesztéssel és állattenyésztéssel egyaránt jellemezhető), de funkcionális értelemben **specializálódó** szektorként működik. Ezen belül részben egymással kooperáló, részben egymástól független kisvállalkozások és közepes méretű vállalatok korszerű és hatékony termeléssel, jó minőségű árut állítanak elő. Az egyes vállalkozások székhelyei elsősorban a külterületen, illetve a belterület peremén találhatók.

A gazdasági fejlesztés helyi programjában továbbra is **jelentős szerep hárul a mezőgazdaságra**, ahol a cél a mezőgazdasági **termékskála kiteljesítése, diverzifikálása** és a **magasabb feldolgozottsági szint** elérése. Ennek legfontosabb bázisa Elzamajor, ahol nemrégiben új tehénistálló és egy 600 m²-es tejfeldolgozó üzem készült el (8. ábra).

8. ábra -- Intenzív mezőgazdaság Seregélyesen (öntözőrendszer és a tejfeldolgozó üzem).

A nagyközség területén **hat mezőgazdasági** tevékenységi körrel rendelkező bejelentett cég található. Ezek általában **nagy területigénnyel** rendelkeznek és a nagyközség külterületi részein található, növénytermesztéssel és állattenyésztéssel foglalkoznak. Egy cég esetében a mezőgazdasági termelés mellett kereskedelem is tartozik a tevékenységi körei közé, így átfedésben van a terciér szektorral.

4. táblázat – Seregélyes mezőgazdasági profilú cégei

Megnevezés	Profil	Székhely
Elza-Major Kft.	növénytermesztés	Elzamajor
Agárdi Farm Kft.	állattenyésztés	Elzamajor
Sereg-Tej Kft.	szarvasmarha tenyésztés, tejtermelés	Pálinkaháza
T-Mix-Ker Kft.	betakarítás és tárolás	Széchenyi utca 35.
Sereg-Gazda Mezőgazdasági Szolgáltató Szövetkezet	növény- és vetőmagtermesztés, műtrágya-, növényvédő szer- gabona- és vetőmag kiskereskedelme,	Fő utca 168.

A település agrárvállalkozásai az utóbbi években **jelentős összegben kaptak támogatást tevékenységük fejlesztésére a Vidékfejlesztési Programból**. Az elmúlt két évben a támogatások összértéke elérte a 260 millió forintot.

A település iparának megteremtéséhez szükséges volt kijelölni a nagyközség ipari zónáit, ahol meghonosodhat a gazdaság ezen ágának tevékenysége is. Első lépésben **Jánosmajor területének 80%-át iparterületté** nyilvánították, amely elsődlegesen a kis- és középvállalkozások számára biztosít megfelelő feltételeket. Ez kifejezetten előnyös külterületi helyzettel és közlekedési kapcsolatokkal (5 km-re az M7-es autópályától, 1 km-re a Börgöndi repülőtértől, 500 méterre a Székesfehérvár-Pusztaszabolcs vasútvonal Börgöndi Állomástól) rendelkezik.

9. ábra – Ipari park Jánosmajorban

Az ipari funkció kiteljesítéséhez a településrendezési tervben a nagyközségtől délre kijelöltek egy **másik területet is egy jövőbeni ipari park számára**. Az állami földárverezésem a közelmúltban értékesítették ezeket a területeket, amelyek 2018-ig voltak bérben, így az új 52 hektáros ipari parkot a tulajdonosokkal egyeztetve tervezik létrehozni. Beruházók már vannak, az új tulajdonosok pedig partnerek az elképzelések megvalósításában. **2016 áprilisában bejegyzésre került a Seregélyesi Ipari Park és Logisztikai Központ Korlátolt Felelősségű Társaság** is, amely az iparterület fejlesztésének letéteményese.

Seregélyes iparfejlesztésének következő lépése a **Vállalkozói Innovációs Inkubátorház létrehozása**. Az inkubátorház, mint gazdasági és innovációs magpont szolgálná a fejlődést, amelyben a gazdasági potenciál koncentrációjának következtében megteremtődik a hálózatosodás, kritikus tömeg elérésének feltétele.

10. ábra – A Seregélyesi Ipari Park bővítésének területe, és az Inkubátorház látványterve

A nagyközség területén **16 ipari tevékenységi körrel rendelkező bejelentett cég működik**. Négy cég az ipari termelés mellett kereskedelemmel és szolgáltatással is foglalkozik, így **kapcsolatot teremt az ipar és a terciér szektorok között**. Az ipari vállalkozások **elektronika, járműgyártás, élelmiszeripar, bútorgyártás, csomagolóanyag gyártás és az építőipar területén működnek**.

5. táblázat – Seregélyes jelentősebb ipari szereplői

Megnevezés	Profil	Székhely
Spring Solar Kft.	nem villamos háztartási készülék gyártása	Jánosmajor
Roj és V. Kft.	sportszerek, és -felszerelések gyártása	Jánosmajor
Euriv Bt.	bútorgyártás	Jánosmajor
Greiner Packaging Kft.	műanyag csomagoló eszközök gyártása	Széchenyi I. u. 7.
Alba Minép Kft.	folyadék szállítására szolgáló közmű építése	Móra utca 14.
iTechnic Automatika Kft.	acélgépgyártás, ipari elektronika	Fő utca 4.
Hochstaffl Hungaria Kft.	utánfutók, lakókocsik gyártása	Széchenyi u. 33.
Forest Bt.	ülőbútor-gyártás	Ady Endre utca 74.
Sinka és Sinka Járműjavító Kft.	lőszállító kamion-felépítmények, lőszállító utánfutók	Liszt Ferenc út 13.
Polisander Fa Kft.	konyhabútor gyártása	Bocskai utca 79.
Benczik és Pintér Kft.	fém épületelem gyártása	Dunaújvárosi út 17.
Szakál Transz Kft.	útépítés, tereprendezés	Külterület 0313/21.
Alba Lion Kft.	fém szerkezet-szerelés, fém szerkezetgyártás	Vasút utca 40.
Néz-Bau Kft.	mérnöki tevékenység, épület építés, -tervezés	Fő út 123.
Ladotex Kft.	babaülés gyártás, babatermék-forgalmazás	Hrsz. 186/2

A nagyközségben összesen **59 tercier szektorbeli cég** van nyilvántartva, amelyek legtöbbször Seregélyes belterületén található. Ezekon kívül három a jánosmajori ipari zónában, illetve egy az Elzamajor területén működik.

A szolgáltatási spektrumot főleg 1-5 fő által működtetett, elsősorban Seregélyesre kiterjedő hatókörrel rendelkező **kisvállalkozások a legkülönbözőbb tevékenységi körökkel** (járműjavítás, szállítmányozás, csomagküldő kiskereskedelem, mérnöki tevékenység, élelmiszerkereskedelem, információ- és biztonságtechnika stb.) jellemzik. Ezek mellett megjelennek a **helyi iparral és mezőgazdasággal összeépülő, azokat kiszolgáló nagyobb vállalkozások**, amelyek egyértelműen e célból jöttek létre, esetenként megegyező tulajdonosi körrel. Emellett jelen vannak nagy, nemzetközi cégek telephelyei is, amelyek főleg **közúti fuvarozással** foglalkoznak.

Seregélyes a Velencei-tó és Székesfehérvár közvetlen környezetében helyezkedik el, amelyek mind **természeti, mind pedig történelmi látnivalókban** bővelkednek. Részben ebből is következik, hogy a nagyközség idegenforgalma leginkább csak kiegészítő funkciót lát el a mindennapi életben. Településfejlesztési koncepciójában Seregélyes célul tűzte ki magának, hogy bekapcsolódik a Velencei-tó környékének fejlesztéseibe és ezzel kiveszi saját részét a régió idegenforgalmából.

Ennek központi eleme természetesen a **kastély** lenne, de ezen túlmenően is vannak fejlesztési elképzelések, projektek. Zöldmezős beruházásként, rekreációs céllal elkezdő-

dött egy **gokart- és motoros versenypálya kialakítása**. A projekt egy tízhektáros területen valósult meg; első ütemben egy 1 km hosszú, 7-8 méter széles, rendkívül technikás aszfaltozott pálya készült el, amit a második ütemben bővítettek 3 km-esre. A létesítmény nemcsak hobbi-gokartozásra ad lehetőséget, hanem a technikai sport szakembereinek bevonásával oktatásnak és gyakorlati képzéseknek is otthont ad.

Seregélyes sikeresen pályázott ezen kívül egy **„C” típusú sportpark** létesítésére is, amelynek kialakítására a faluközpontban, az iskola mögötti tó partján került sor. A megvalósult projekt **nyolc szabadtéri sporteszközt** foglal magában, a kormány Nemzeti Szabadidős – Egészség Sportpark Programjának támogatásával készült el, 100%-os központi támogatással. Emellett egy másik „C” besorolású sportpark is megnyitott a Szőlőhegyen, a Liszt Ferenc utca végén található közösségi tér mellett.

11. ábra – A frissen átadott sportpark

A település vendéglátása elsősorban a helyi szintű igényeket elégíti ki. Éttermei, büféi, cukrászdái és presszói a nagyközség lakói és az idegenforgalmi körzetből ide látogatók fogadására tökéletesen alkalmasak. Jó minőségű árukkal és kedves fogadtatással várják a betérőket.

6. táblázat – Seregélyes vendéglátó helyei

Megnevezés	Területe (m ²)	Befogadóképesség (fő)
Étterem		
Kis Vendéglő	200	150
Pizza Faló	100	20
Pálinkaháza Pizzéria	55	25
Étterem összesen	355	195
Büfé		
Suli Büfé (MTH)	20	10
Suli Büfé (Ált. Isk.)	18	10
Grill Tigris	15	10
Sereg Büfé	20	10
Büfé összesen	73	40
Cukrászda		
Melódia Cukrászda	60	25
Cukrászda összesen	60	25
Presszó, italbolt		
Kristály Presszó	90	40
Italbolt	80	40
Schaffer Kocsmá	35	20
Tücsök Tanya Kocsmá	50	30
Selymes Kocsmá	50	20
Presszó, italbolt összesen	305	150
Összesen	793	410

Az idegenforgalmi leányékoltság mellett azonban Seregélyes rendelkezik olyan ambíciókkal, amelyek **elősegítik a település versenyképességét**. Ebben elsődlegesen történelmi, másodlagosan pedig természeti látnivalók szerepelnek.

A település **történelmi, kulturális hagyatéka**i közül **kiemelkedik a Zichy-Hadik kastély, amelyet 1822-ben fejeztek be klasszicista stílusban**. A kastélyt a II. világháborúban, 1944-ben súlyos bombatalálat érte, mely a jobb oldali földszintes szárnyat szinte teljesen lerombolta. Ezután hosszú ideig üresen állt az épület, állapota teljesen leromlott. Végül az **1980-as évek kastélyprogramjának keretében a Taurus Gumiipari Vállalat újította fel**. A helyreállítás után szállodát és oktatási központot helyeztek el benne. A kastély 22 hektáros parkja viszonylag jó állapotban maradt fenn, így az épülettel együtt a kertet is sikerült helyreállítani. Az együttesben **2009-ig háromcsillagos kastélyszálló működött**, majd egy időre bezárta kapuit. A település vezetőségének a várossá válás irányába mutató tudatos döntései és cselekedeteit mutatja az is, hogy **a kastély új tulajdonosával szorosan együttműködve a közeljövőben ötcsillagos szálloda megnyitását tervezik**.

A nagyközség külterülete **két természetvédelmi területet** is érint. Északi határa mentén a Dinnyés községhez tartozó **Dinnyési Fertő Természetvédelmi Terület**, nyu-

gati határa mentén pedig Aba városához tartozó **Belsőbárándi Tátorjános Természetvédelmi terület** található. Mindkettő a **Duna-Ipoly Nemzeti Park** kezelésében áll. Bár Seregélyes közigazgatási területének határai csak érintik a két területet, mégis **a nagyközség létesítette a két terület között összeköttetést a Háromág tanösvénybokor létrehozásával.**

A nagyközségtől délre, a Sárosdra vezető útról kb. 600 méteres bekötőút vezet a **Pozsár-Paradise horgásztavakhoz.** A terület saját horgászrenddel várja vendégeit. A tó mellett a gyerekeknek **játszótér biztosított.** Szintén a tó partján lehetőség van **családiás grillezésre és bográcsozásra.** A tó mellett jól felszerelt horgászbolt és hangulatos büfé található.

12. ábra – A Zichy-Hadik kastély

13. ábra – A Dinnyési Fertő Természetvédelmi Terület

A **Mészáros tanyán** egy tipikus, **falusi turizmus mintájára kialakult attrakció** valósult meg. Ez a **multifunkciós idegenforgalmi és vendéglátói szolgáltatás**, egyrészt a külterületi település túlélését, másrészt a nagyközség számára egyik legsokoldalúbb turisztikai vonzerőt biztosítja.

A Mészáros tanyára látogató vendégeknek lehetősége van **frissen vágott húsból készített ételeket főzni**, illetve elfogyasztani, **házi készítésű tejterméket és kenyeret kóstolni**, **friss tojásból készült ételekből csemegézni**, de a **házi kolbászokkal és szalonnával** is meg lehet ismerkedni. Téli időszakban a **disznóvágáskor készített ételek** tovább színesítik a választékot, még a friss zöldségek és gyümölcsök a nyáron megterített asztalt nemesítik.

A vendégeknek lehetősége van a **lovassport** szépségeivel is megismerkedni. A kevésbé bátrak számára a szántóföldek békés nyugalmaiban kínálnak lehetőséget a **sétakocsikázásra**, még a bátrabb látogatóknak **lovasoktatást és lovastúrát szerveznek**.

Kisebbségi társaságoknak **előre egyeztetett időpontban vadászatra is van lehetősége**. Seregélyes külterületén számtalan vadon élő állat él, mely nagyszerű lehetőséget biztosít a vadászélmények átélésére.

2.5. A település épített környezete és infrastruktúrája

2.5.1. Műszaki- és telekommunikációs infrastruktúra

Napjaink településeinek fejlettségét és társadalmi-gazdasági életbe való beágyazódását az infrastruktúra fejlettségével lehet lemérni. Ez a 21. században már szinte elengedhetetlen tényező ahhoz, hogy valamely nagyközségből város váljék. Seregélyes vezetősége éppen

ezért fontosnak tartja, hogy a települési infrastruktúra korunkhoz méltóan, a kisvárosi elvárásoknak megfelelően a lehető legszélesebb körben kiépített és a lehető legjobb kondícióban legyen.

7. táblázat – Közművesítettség Seregélyesen

Megnevezés	Kiépítettség		Bekötöttség	
	Hossza (km)	Aránya (%)	Db	Aránya (%)
Ivóvízhálózat	60	100	1720	100
Szennyvízcsatorna	60	90	1435	92
Villamosenergia	60	100	1720	100
Gázhálózat	58	95	1410	90
Telefonfővonalak	60	100	400	25
Kábeltévé	60	100	1120	65
Szennyvíztisztító			6	100
Hulladékszállításba bevont lakások			1558	100
Csapadékvíz-elvezetés	60	100		
Közvilágítás	45	90		

Forrás: ksh.hu

Seregélyesen az E.ON Észak-Dunántúli Áramhálózati Zrt. biztosítja a villamos energia-ellátást. A kiefeszültségű villamosenergia-elosztó hálózat hossza 35,6 km, amely **a teljes település 100%-os kiépítettségét jelenti**. 2016-ban az 1843 bekötött helyre szolgáltatott villamos energia 8 887 000 kWh volt. Ebből az 1720 darab bekötött háztartásnak villamos energia 4 560 000 kWh volt. A településen a kiépített közvilágítás 45 km, amely a kiépítettség 90%-át jelenti.

Ugyanakkor Seregélyes Nagyközség Önkormányzata ezen kívül egy igen **jelentős közvilágítás-fejlesztés** valósított meg 2018 tavaszán. **A közvilágítás rendszerének teljes felújítása során nagy határfokú, modern, energiatakarékos LED-technológiát alkalmaztak, a meglévő 497 mellé 270 új fénypontot telepítettek, illetve cserélték le a régieket.** Egyszerre jelentette így a korszerűsítés mellett a bővítést is. A fejlesztés az önkormányzat költségvetését legfeljebb a jelenlegi közvilágítási kiadások szintjén terheli, a település kWh-ban kifejezett éves energia-fogyasztása az első ütemben 37%-kal, a többi utca bekapcsolása után várhatóan 21%-kal csökken. Mindez tökéletesen megfelel **Seregélyes környezettudatos attitűdjének és beleillik a fenntartható fejlesztéssel kapcsolatos stratégiájába.** A projekten belül külön hangsúlyt kap a Dinnyési út közvilágításának megoldása, valamint a gyalogátkelőhelyek, a temetők, a sport- és rendezvényterek,

a vasútállomás és a templomok megvilágítása is. **Eredményeképpen „láthatóan javulnak” az életkörülmények, sikerül elérni, hogy valamennyi utcában az útügyi előírásoknak megfelelő, városias megvilágítás álljon rendelkezésre.**

Seregélyesen az E.ON Dél-Dunántúli Gázszolgáltató Zrt. biztosítja a vezetékes gázellátást. **A gázszolgáltatást az élet-, az egészség- és a vagyonbiztonság, valamint a környezet- és természetvédelem szem előtt tartásával, gazdaságosan, a nemzetgazdasági, a fogyasztói, valamint az energiatakarékossághoz fűződő érdekeknek, főszabályoknak és a műszaki-biztonsági előírásoknak megfelelő követelmények szerint végzi el.**

Seregélyesen az összes **gázcső-hálózat hossza 58 km**, amely a teljes település **100%-os kiépítettségét** jelenti. 1986-ban megvalósult a település minden lakó-, gazdasági és egyéb jellegű ingatlanának a teljes gázellátása. Az azóta eltelt időszakban a település folyamatos megújulásával **épülő ingatlanok azonnal bekötésre kerülnek**. 2016-ban a KSH szerint az 1346 bekötött helyre szolgáltatott gáz mennyisége 2 490 000 m³ volt. Ebből az 1285 darab bekötött háztartás számára szolgáltatott vezetékes gáz mennyisége 1 965 500 m³ volt. A háztartási gázfogyasztókból a fűtésre 1136 ügyfél használja. Ez alapján a gázfogyasztó háztartások 88%-a, a teljes lakásállomány figyelembevételével 70% használ gázt fűtés céljából. 2020 év végén a bekötött lakások száma már 1410 volt.

A település **vízellátását a Székesfehérvár központtal működő Fejérvíz Zrt. oldja meg**. A részvénytársaság köteles felhasználói részére – a víziközművek mennyiségi és minőségi teljesítőképességének határáig 1,5 és 6,0 bar nyomásérték között, jogszabályban rögzített minőségű ivóvizet szolgáltatni.

Seregélyes összesen **60 km hosszú ivóvízvezeték a teljes település 100%-os kiépítettségét jelenti**. 1991-re megvalósult a település minden lakó-, gazdasági- és egyéb jellegű ingatlanának a teljes vízellátása. Az azóta eltelt időszakban a település folyamatos megújulásával épülő ingatlanok azonnal bekötésre kerülnek. 2016-ban az 1619 bekötött helyre szolgáltatott víz mennyisége 144 000 m³ volt. Ebből a háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége 127 700 m³. **2020 végén a bekötött ingatlanok száma 1720.**

Seregélyes **közműellátottsága magas szinten** valósul meg, a szükséges műszaki infrastruktúra elemei elérhetők a településen, a lakossági bekötöttség arányai pedig szinte minden esetben elérik a 100%-os lefedettséget.

Seregélyes összesen **60 km hosszú szennyvízcsatorna-hálózata** a teljes település 100%-os kiépítettségét jelenti. 2012-re megvalósult a település lakó-, gazdasági és egyéb jellegű ingatlanai 78%-os bekötése. 2014-ben az 1266 bekötött helyről elvezetett szennyvíz mennyisége 102 000 m³ volt. Ebből a háztartásokból elvezetett szennyvíz mennyisége 97 100 m³. A csatlakozások száma 2016-ban tovább bővült, így a bekötöttség megközelítette a 90%-ot, a KSH nyilvántartása szerint pedig ez 2019-ben már 1435 háztartást jelentett.

A település **vízelvezetését és csapadékvíz-elvezetés problémáját** a nagyközség vezetősége már korábban **felismerte**, ezzel egy időben konkrét döntéseket is hozott az ügyben. A település belterületi vízrendezésre a Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Közhasznú Nonprofit Kft közreműködésével beadott KDOP-4.1.1/E-2008-0007

számú pályázaton 75 448 000 Ft-ot nyert el. A projekt 2009. 03. 01. – 2010. 08. 31. között valósult meg.

A projekt célja volt megoldani az esetleges **vízkarok csökkentését, tehermentesíteni a lakosságot és megteremteni a biztonságos vízvezetés feltételeit**. Ennek érdekében több mint **5000 folyóméter árok** került kialakításra, megoldva a víz Sárosd-Seregélyes vízfolyásba jutását, mentesítve 57 ingatlant és 237 főt a közvetlen károkozástól. A projekt másik elemeként **záportározó kialakítására** került sor, mely a csapadékvíz gyűjtése, a talajvízszint csökkentése mellett látványtóként is funkcionál, javítva a településképet. A projekt hatására az **érintett területen csökkentek a vízkárok, javultak a környezeti feltételek és az életkörülmények**. A projektgazda Seregélyes Nagyközség Önkormányzata, amely felelős a projekt sikeres megvalósításáért a projekt eredményeinek fenntartásáért. A 75%-os támogatás mellé az önerőt hitel formájában biztosították.

A nagyközségben a **Depónia Hulladékkezelő és Településtudományi Kft. látja el a hulladékszállítást**, amely 2001. február 8-án alakult és jelenleg 100%-os önkormányzati tulajdonban működik. 2014. július 1-jével nonprofit szervezetté alakult át.

A Depónia Nonprofit Kft. szolgáltatási területének településein eredményesen működtet **szelektív hulladékgyűjtő szigeteket**, melyek használata egyre népszerűbb a lakosság körében. Műanyag, fém italoskarton hulladékok gyűjtésére, a háztartásokban keletkező tiszta csomagolási műanyag hulladék elkülönített gyűjtésére a lakosság bármilyen átlátszó zsákot igénybe vehet.

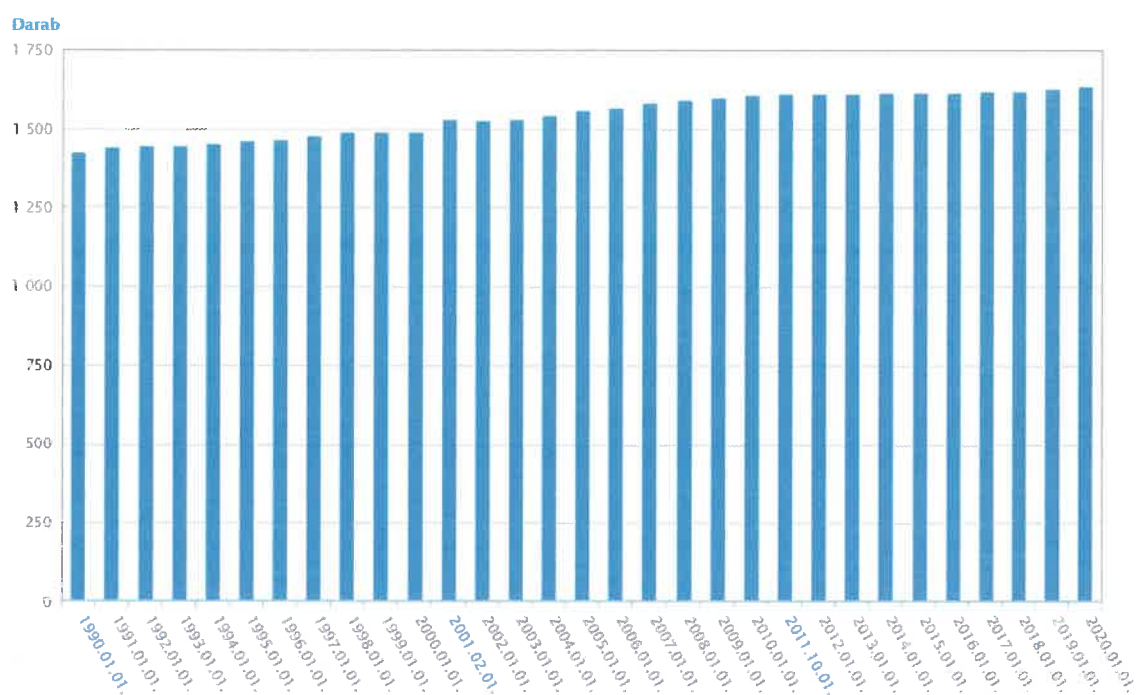
Seregélyesen a **Sárvíz-Multimédia Bt.** által működtetett **Sárvíz Térségi Televízió** vezetékes műsorterjesztő hálózaton keresztül szolgáltatja a kereskedelmi jellegű, általános tematikájú audiovizuális adást. A műsorterjesztéssel érintett települések között található még Aba, Csósz, Kálóz, Sárkeresztúr, Sárszentágota, Soponya és Tác. A Sárvíz TV 2372 bejelentett előfizetővel rendelkezik. A médiaszolgáltatás napi 24 órás műsoridővel és heti 164 órás képűrság műsoridővel rendelkezik. A közszolgálati műorszámok és a helyi közélettel foglalkozó műsorok heti minimum 2-2 órát tesznek ki. Seregélyesen **a kábeltvé 100%-os kiépítettséggel és 1120 előfizetővel (65%) sugároz.**

2016-ban már a **szélessávú internethálózat** is elérhetővé vált Seregélyesen. A Tarr Kft. hálózatát (max. letöltés 200 Mbit/s, garantált 60 Mbit/s) eddig mintegy **1500 ingatlanhoz építették ki, és jelenleg mintegy 600 előfizetőjük van. 2017 februárjától** azonban, új piaci szereplőként, már a **UPC szolgáltatásai is igénybe vehetők** a településen; a műszaki paramétereket tekintve gyorsabb (letöltés 500 Mbit/s) interneteléréssel. Az új optikai hálózat a belterületen már elérhető, és jelenleg zajlik a kiépítése a Szőlőhegy vonatkozásában. A KSH elérhető adatai szerint 953 internet-előfizetés aktív a településen, de ez az adat jelenleg már elavultnak tekinthető, éppen az UPC garantált árú szolgáltatásának köszönhetően **az előfizetések száma dinamikus növekedésnek indult**, és becslések szerint 2020 végére elérte a 1300-1400 darabot.

2.5.2. Közlekedés és épített környezet

Seregélyes a székesfehérvári agglomerációnak, illetve az idegenforgalmi szempontból országos szereppel bíró Velencei-tó környezetének köszönhetően olyan **közlekedés-kommunikációs útvonalak és csomópontok közelében van, amelynek segítségével könnyedén be tud kapcsolódni az ország vérkeringésébe**; ezáltal rendkívül jó nagytérégi közlekedési kapcsolatokkal bír. Erre egyik legjobb bizonyíték, hogy a csomagolóanyag-gyártásban a világ élvonalához tartozó Greiner Packaging osztrák cég magyarországi telephelyeül éppen a közlekedési kapcsolatai miatt választotta Seregélyest.

A nagyközség **lakásállománya az 1990-es évektől folyamatosan bővül**, a KSH 2020. január 1je-i adatai alapján **1636 lakás** található Seregélyesen (14. ábra). Ezek nagy része családi ház.

14. ábra – Lakások számának alakulása Seregélyesen (1990-2020)

Forrás: ksh.hu

8. táblázat – A lakások komfortfokozata

Komfortfokozat	2001		2011	
	Lakások száma (db)	Lakások aránya (%)	Lakások száma (db)	Lakások aránya (%)
Összkomfortos	474	31,04	713	44,2
Komfortos	579	37,9	674	41,8
Félkomfortos	135	8,84	76	4,7
Komfort nélküli	250	16,37	136	8,4
Szükséglakás	89	5,82	162	10,06
Összesen	1527	100	1610	100

A lakások **komfortfokozata 2011-ben 86%-ban összkomfortos, vagy komfortos volt**, az azóta épült lakások és házak komfortszintje pedig igazodva a kor igényeihez, csatlakozik a megfelelő színvonalhoz. Ez abból is látszik, hogy **a komfort nélküli lakások aránya 2001-ről 2011-re a felére csökkent** (8. táblázat).

A nagyközség fejlődésének egyik legfontosabb eleme lakások építése, illetve telkek parcellázása. **2016-ban összesen 25 építési telket értékesítettek** a nagyközségben. Ennek nyomán 2017-ben 17 házat építettek és vettek használatba, mindegyik összközműves. További új utcanyitás van folyamatban, az elképzelések szerint itt 2-4 lakásos társasházak fognak épülni. Ennek érdekében az önkormányzat korábban megvásárolt egy öthektáros területet a központban, amelynek beépítésére pályázatot írtak ki.

A nagyközség lakásállományára vonatkozó adatok kedvező mutatói a település fejlesztését, fejlődését és a városias településkörnyezet megteremtődését vonja maga után.

2.6. A nagyközség intézményei, civil szférája

2.6.1. Seregélyes intézményei

A nagyközség **intézményrendszere megfelel a település méretéből és jellegéből adódó követelményeknek, jól kiszolgálja a település és vonzáskörzete polgárainak igényeit**. Települési szinten minden intézmény tökéletesen ellátja a feladatkörét, illetve egyes intézmények ezen felül plusz feladatokat is teljesítenek, amellyel új funkciókat adnak Seregélyesnek, egyúttal térségi szerepet is teljesítenek.

A Seregélyes és vonzáskörzetében működő **Hétszínvirág Baptista Óvoda** fenntartója a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy. Az intézmény **két ellátási hellyel** rendelkezik: a Seregélyes, Templom köz 1. szám alatt lévő, **150 főt befogadó** székhelye és a Seregélyes, (Szőlőhegy) Liszt Ferenc u. 47. szám alatt található **25 főt befogadó** kihegyezett telephelye. Az óvoda összesen **175 férőhelyét maximálisan kitöltik** a két ellátási helyre beíratott gyerekek, ami egyben a minőségi nevelésre is utal. Az óvoda fejlesztése során egy minibölcsőde is kialakításra került a településen.

A nagyközség **alapszintű oktatási intézménye a Seregélyesi Baptista Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola**. Az intézmény **két ellátási hellyel** rendelkezik. A Seregélyes Fő u. 201. szám alatt lévő, **400 fő tanulót befogadó a székhelye**, míg a Sárosd Fő u. 10-12. szám alatt található telephelyén **művészeti képzést** folytat. Az **Általános Iskola nyolc-, az alapfokú művészeti iskola 12 évfolyamos**. Az iskola 16 osztályteremmel, 10 szaktanteremmel és egy tornateremmel rendelkezik. Az iskolának 2020-ban összesen 356 diákja volt, az ott tanító pedagógusok száma pedig 31 fő.

15. ábra – A Hétszínvirág Baptista Óvoda épülete

16. ábra – Seregélyesi Baptista Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola épülete

A Baptista Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Intézmény **jelentős vonzáskörzet** alakított ki a bejáró tanulók tekintetében. Különösen fontos, hogy **nem csak a környező településekről** (Sárosd, Hantos, Nagylók és Szabadegyháza) érkeznek gyerekek, hanem napi rendszerességgel járnak be **Székesfehérvárról és Dunaújvárosból** is. E két megyei jogú város a bizonyíték arra, hogy a részben speciális művészeti képzést nyújtó seregélyesi iskolában minőségi oktatás folyik, amelynek lehetőségét gyermekeiket tudatosan nevelő szülők térségi szinten ki is használnak. **Ezzel az iskola a nagyközséget a megye legdinamikusabban fejlődő településhálózatába integrálja.**

A **Seregélyesi Szakiskolát** (Kisalföldi ASzC Eötvös József Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium) 1959. október 10-én alapították. 2017. szeptemberétől Dr. Entz Ferenc

Mezőgazdasági Szakgimnázium, Szakközépiskola és Kollégium Eötvös József Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma néven regisztrálják (OM száma: 030232, telephely: 004), székhelye Seregélyes, Fő út 278. alatt található.

17. ábra – Kisalföldi ASzC Eötvös József Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium épülete

Öt évtizede folyik Fejér megyében a **gépszerelő szakmunkások képzése**, elsősorban a **mezőgazdasági gépek** területére szakosítva. E területen fontos célkitűzés a jól felkészített szakemberek képzése, akik a gépészet, illetve a mezőgazdaság átalakulásával járó, **változó körülményeknek meg tudnak felelni**. A szakközépiskolai osztályok vonatkozásában elsődleges célnak tekinthető a **választott szakma megszerettetése, illetve szakmai alapok elsajátítása, valamint az érettségi vizsgákra és a továbbtanulásra történő minél sikeresebb felkészítés**. 2020-ban összesen 277-en látogatták az intézményt, ebből 80-an napi bejárók, vagyis a **szakiskola is egyértelműen rendelkezik vonzáskörzettel**.

A szakközépiskola **2020-tól a soproni központú képzési centrumhoz csatlakozott**, emiatt az intézmény elnevezése Kisalföldi ASzC Eötvös József Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium lett. Képzési **profilja azonban nem változott**, továbbra is elérhető a **mezőgazdasági gépész, hegesztő és gyártósori gépbeállító képzés**, valamint a **mezőgazdasági gépésztechnikus** az iskola technikumában.

A **Baptista Pedagógiai Szakszolgálat**, ami egy pedagógiai szak- és szakmai szolgáltató intézményszolgálat, 2007. szeptember 1-jén alakult meg a Sárvíz Kistérség Többcélú Társulása kötelékében és a Seregélyesi Önkormányzat támogatásával hatékonyan működik, még úgy is, hogy időközben az eredetileg kereteit jelentő társulás megszűnt létezni. A hatáskörben a Kistérségi Társulás minden települése érintett (Aba, Csósz, Káloz, Sárkeresztúr, Sárosd, Sárszentágota, Seregélyes, Soponya, Tác). Az intézmény feladata elsősorban nevelési tanácsadás (pszichológiai, pedagógiai fejlesztés), logopédiai szolgáltatás, gyógytestnevelés és pályaválasztási tanácsadás.

Seregélyes Nagyközség Önkormányzata a 1/2002. (I.28.) számú rendelet szerint szabályozza a helyi közművelődési tevékenység támogatásával kapcsolatos feladatait. Az önkormányzat a közművelődési tevékenység feltételeinek szabályozása során arra törekszik, hogy **biztosítsa Seregélyes polgárainak jogát a kulturális örökség javainak és**

ezek jelentőségének megismerésére a történelem alakulásában, a nemzeti, nemzetiségi önismeret formálásában, valamint ezek védelmével kapcsolatos ismeretek megszerzésének lehetőségét a rendelkezésére álló eszközök útján. A nagyközségnek ennek megfelelően **művelődési ház és könyvtár** is működik, tevékenységükkel pedig biztosítják a település lakosságának kulturális művelődését.

A nagyközség települési hatáskörben **orvosi alapellátást nyújtó intézménnyel rendelkezik**, amely 2013 óta Seregélyesen az új **Dr. Kiss Béla Egészségházban** működik. Felszereltsége korszerű, az előírt feltételek szerinti eszközökkel felszerelt.

18. ábra – Dr. Kiss Béla egészségház

Az önkormányzat a **14 év feletti (felnőtt) lakosság egészségügyi ellátására két körzetet alakított ki**. Az **I. sz. körzetben** dr. Pap Katalin (belgyógyász, háziorvostan és üzemorvostan szakvizsgával rendelkező) felnőtt háziorvos **a hét öt munkanapján, napi négy órában** látja el a betegeket. Az I. sz. háziorvosi körzet beteglétszáma 2400 fő, napi átlagos betegforgalma 60-90 fő.

Az **II. sz. körzetben** dr. Nemes Csaba felnőtt háziorvos **a hét öt munkanapján, napi két órában** látja el a betegeket. Munkáját Takács Imréné körzeti ápolónőként, illetve Kassai Márta segíti, aki 1975 óta dolgozik Seregélyesen **terhes- és családgondozásban védőnőként**. Mellettük a Help Bt. (tartós kötözés, infúziók, gyógytorna), valamint az Alba Betegszállító szervezetek segítik a munkát. A II. sz. háziorvosi körzet beteglétszáma 1255 fő, napi átlagos betegforgalma 40-70 fő.

A **0-14 éves korú (gyermek) lakosság egészségügyi ellátására egy körzetet jelöltek ki**. Az I. sz. körzetben dr. Horváth Tibor gyermekorvos **a hét öt munkanapján, napi négy órában** látja el a betegeket. 2013-tól, az új **egészségházban** korszerű körülmények között történik a gyermekek ellátása. **Új EKG szoba** került kialakításra, **vérvételi**

helyként is működnek, helyben van lehetőség **vérkép, koleszterin, szérum húgysavszint vizsgálatra, illetve allergia-bőrteszt végzésére**. Szakképzett ápolónő és két védőnő segíti a gyermekek gyógyítását. A gyermekorvosi körzet beteglétszáma 900 fő, de a **szomszédos falvakból (Szabadegyháza, Nagylók) számos gyermekkel átjárnak a gyermekorvosi rendelésre**.

Seregélyes **fogászati ellátását** 2011. március 1-jétől dr. Reinitz Zsuzsanna fogszakorvos végzi egyéni vállalkozóként az Országos Egészségpénztárral kötött szerződés alapján. A nagyközség önkormányzata a lakosság **fogászati alapellátására ugyancsak egy körzetet alakított ki**. A fogorvosi rendelés az egészségházban folyik, a helyiségeket az önkormányzat biztosítja, a rezsit a fogorvos-vállalkozó fizeti.

Seregélyesen a **védőnői munkakör egyrészt területi, másrészt ifjúság-egészségügyi feladatokat lát el**. A területi munkához a várandós anyák, a 0-6 éves korú gyermekek, az oktatási intézménybe nem járó 6-18 éves gyermekek és családjaik gondozása tartozik. 2013 óta Seregélyesen **a védőnői tanácsadó az egészségházban működik**. Szőlőhegyen a tanácsadó akadálymentessé vált, kiváló feltételek biztosítottak, a védőnők évek óta számítógéppel dolgoznak. Az önkormányzat rendszeresen felújítja a gépállományt és biztosítja a szükséges szoftvereket, finanszírozza a karbantartást. A korszerű internetes ellátás mindkét tanácsadóban biztosított, a védőnők a könnyű elérhetőség érdekében mobil telefonokat kaptak. A kötelező és pontszerző továbbképzéseken való részvételt az önkormányzat lehetővé teszi.

A nagyközségben működő **Pillangó Gyógyszertár a hét öt napján áll rendelkezésre** (hétfőtől-csütörtökig: 8:00-16:30-ig, pénteken: 8-14-ig). **Napi kétszeri szállítással** elégítik ki az egészségügyi vásárlók igényeit, a gyógyszertárban mindemellett lehetőség van **ingyenes szűrővizsgálatokra**, melyek között szerepel a **vérvnyomásmérés, vércukorszint-mérés** (tesztcsík áráért), **koleszterinszint-mérés** (tesztcsíkok áráért), **testsúly-/testmagasságmérés, ebből BMI érték számítása, haskörfogatmérés, schüssler-arcdiagnosztika és a hajás fejbőrvizsgálat**.

Seregélyes nagyközségen **szociális szolgáltatást a Baptista Szeretetszolgálat Országos Szociális Segítőközpontja és az önkormányzat látnak el**. A településen az **önkormányzat elsősorban idősellátásból- és gondozásból álló feladatokat lát el**, többek között **házi segítségnyújtást, melegétel biztosítását, illetve az arra rászoruló, hajléktalan, vagy valamilyen, az önellátásban akadályozott lakosok számára nappali ellátást és napközbeni tartózkodást biztosít**.

A **Baptista Szeretetszolgálat Országos Szociális Segítőközpontjának seregélyesi telephelye, valamint a Magyar Vöröskereszt Seregélyesi Alapszervezete** további szociális feladatokat látnak el, ezek elsősorban a rászoruló csoportok segítéséből áll, emellett karitatív, oktatási és rendezvényszervezési feladatokat is ellátnak a településen.

Seregélyes nagyközség rendelkezik **rendőrőrssel**, amely Magyarország Rendőrségén belül a **Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság és a Székesfehérvári Rendőrkapitányság alá tartozik**. Az iroda kialakítása a BM ajánlásának megfelelő, technikai felszereltsége a központi rendszerből biztosított. A település emellett önerőből kiépített egy **13 kamerából álló térfigyelő rendszert**, melynek a központja is itt működik, segítve a rendőrség

munkáját. A kamerarendszert 2017-ben bővítették négy fix- és négy vadkamerával. A rendőrség munkáját folyamatosan segítik a számítógépek frissítésével, cseréjével, hogy a ROBOTZSARU és egyéb más programot megfelelően tudják kezelni. Emellett az épület karbantartását, modernizálását, fejlesztését lehetőségek szerint végzik. A településen működő **polgárőrség** segíti a rendőrök munkáját.

2.6.2. Társadalmi élet és civil szféra Seregélyesen

Seregélyes helyi társadalma **a gazdasági és intézményi szektorokhoz hasonlóan jól szervezett, abban jól működő rendszer ismerhető fel.** A közösség és annak vezetősége messzemenően egyetértenek abban, hogy ha jól működő, hatékony és kellemes légkörben élő közösséget akarnak építeni, akkor elsődleges fontosságú az együttélés szabályainak lefektetése és az esélyegyenlőség megteremtése.

A civil szervezetek sok **közösségi eseményt** adnak, illetve olyan tevékenységeket végeznek, amelyek mentén a település közösségei szerveződni tudnak. Ez a szerveződés az egyik legfontosabb tényező egy település céljait, jövőjét és arculatának meghatározását illetően.

A nagyközségben működő civil szervezetek között megkülönböztethetjük a **gyerekek oktatási- és szabadidő-eltöltési tevékenységével kapcsolatos szervezeteket.** Ezek széles skálán mozgó tevékenységükkel segítik a **tanulásban visszamaradt és a tehetséges gyerekeket egyaránt, erősítik iskolai teljesítményüket, felkészítik őket sporteseményekre, kreatív tevékenységeket biztosítanak számukra.** Ebbe a csoportba sorolható a **Seregélyesi Mezőgazdasági Gépész Szakképző Iskola Tanulóiért Alapítvány, az Együtt a Gyermekekért Alapítvány, a „Ne fordulj el tőlünk” Alapítvány, a Seregélyesi Általános Iskola Alapítványa, a Széchenyi István Alapítvány, a Seregélyesi Sakk Egyesület és a Kolibri Modellező Egyesület.**

Az egyesületek között külön csoportba sorolhatjuk azokat a szervezeteket, amelyek valamilyen **sporttevékenység támogatását tűzték ki célul.** A Seregélyesen megtalálható, sport-jellegű civil csoportok jól tükrözik a település szokásait és hagyományait is, például a vadászat kapcsán. Mindemellett a település kiemelten kezeli a **sportutánpótlás-nevelést** is. Ide sorolhatjuk a **Seregélyesi Sport Club Egyesületet, a Seregélyes és Vidéke Bérkilövő vadásztársaságot, a Seregélyes Baráti Vadásztársaságot, a Seregélyesi Lovas Clubot és a Seregélyesi Pelikán Diáksport Egyesületet** is.

A nagyközség egy másik, jól meghatározható tevékenységét a **természet közelségéből és szeretetéből, az erre irányuló nevelésből álló társadalmi programok jelentik.** A településen működő civil szervezetek közül kettő, a **Seregélyesi Horgászsport és Természetbarát egyesület** és a **Gyermekek a Természetközelen Egyesület** foglalkozik kiemelten a természet nyújtotta élmények, programok kihasználásával.

Seregélyesen működik mindezek mellett **polgárőrség** (Seregélyesi Polgárőrség), ami a települési közbiztonság fenntartására ügyel. Emellett fontos gazdasági tevékenységek felügyeletét és elsősorban érdekképviseletet biztosít a **Seregélyesi Gazdakör.** A **Seregélyesi Lokálpatrióta Egyesület kulturális jellegű szervezet.** Egy újabb civil szervezet van alakulóban a pályázat benyújtásával egy időben. Az **Önkéntes Tűzoltó Egyesület**

megalakulásával régi adósságát törleszti a nagyközség közössége. A működésükhöz Székesfehérvári Önkéntes Tűzoltó Egyesületétől kaptak egy kilencszemélyes tűzoltóautót, német testvérszervezettől pedig tíz öltözet tűzoltóruhát.

A település közösségi életében számos **esemény és rendezvény** van jelen, nagyon sok esetben ezek egy vagy több civil szervezethez kapcsolódnak. A **Seregélyesi Napok** rendezvénysorozat a **Szent Flórián napi búcsú** nyomán alakult ki, általában május 4-7-e között kerül megrendezésre. Helyet kap a népművészeti és képzőművészeti kirakodóvásár, horgászverseny, kettesfogat-hajtó és díjugrató verseny, könnyűzenei színielőadások rendezésére kerül sor, illetve helyet kap a szokásos „falusi búcsú” is. 2019-ben az egyházi búcsú napja május 5-e volt, a **Falunapok** egy hétre rá kerültek megrendezésre. A **szüreti rendezvények** a megye területéről vonzzák az érdeklődőket, de a testvérközségekből is érkeznek látogatók.

2016 szeptemberében, hagyományteremtő céllal, első ízben került megrendezésre a **Madárlátta Fészekrakó Fesztivál**, amely összekötve a Baptista Szeretetszolgálat fennállásának 20. évfordulójával, több mint egy hetes rendezvénysorozatot jelentett.

Minden évben megrendezésre kerül a **Néptánc találkozó** az általános iskolai diákok számára. Ide a megye területéről érkeznek diákok, természetesen nemzetiségi táncscsoportok is részt vesznek a rendezvényen.

A seregélyesi székhelyű, pilóta nélküli légi járművek konstrukciós fejlesztésével, repülőmodellek építésével és vezetésük oktatásával foglalkozó **Kolibri Modellező Egyesület 2016 októberében – hagyományteremtő céllal – országos versenyt rendezett** („I. Modellrepülőnap Seregélyesen”).

Seregélyes minden év májusában megyei **„Can-C” kategóriás kettes fogathajtó versenynek** ad otthont. Jelentős esemény volt 2016-ban az országos nyugdíjas természetjáró találkozó, amely erdei Iskolában került megszervezésre. Az **Élő-Ősz Nyugdíjas Klub** szervezésében a Művelődési Házban került megrendezésre több alkalommal is a nyugdíjasok számára meghirdetett **Megyei Ki Mit Tud**.

A 2016 júniusában bemutatott **Lúdas Matyi össznépi zenés játék** osztatlan sikert aratott. A szabadtéri előadást az általános iskola udvarán tartották. A Seregélyesi Baptista Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, valamint az erdei iskola alapítványa, régi hagyományait követve és megújítva, ismét megrendezte az **„Indulj el egy úton...” című tanulmányi versenyét**. Az öt hónapos természetismereti, turisztikai vetélkedőt rendkívüli érdeklődés övezte, hiszen több mint **200 csapat és 800 diák** vett részt rajta, köztük erdélyi és kárpátaljai fiatalok.

Ezeken kívül további nagysikerű rendezvényeket tart a település. Például a **Böllerverseny, Tájházak napja, Szent Mihály napja, Katalin bál, Egészségnap vagy a Kolbásztöltő verseny**. Ünnepeik és megemlékezéseik között az országos ünnepek mellett szerepel többek között a **Doni áldozatok emléknapja, a Magyar Kultúra Napja, a II. világháború emléknapja** (III. 21.).

2.6.3. Seregélyes sportélete

Seregélyes Nagyközség Önkormányzata az 5/2009.(IV.30.) számú rendeletében, a település közösségének az önkormányzati testnevelés és sportfeladatiról, a helyi testnevelés és sporttevékenységről alkotott álláspontját és ahhoz való hozzáállását fogalmazta meg. Egységesen kimondható, hogy az egyetemes emberi kultúra és a nemzeti kultúra részeként elismerik a **sport kiemelkedő jelentőségét az egészségmegőrzésben, rehabilitációban, a személyiség formálásában, a közösségi magatartás kialakítása területén, amely különleges szerepet játszik az ifjúság fizikai és erkölcsi nevelésében.**

Az önkormányzat a testnevelés- és sportfeladatai ellátása érdekében sportlétesítményeket tart fenn és sportszervezeteket támogat. Az önkormányzat sportlétesítményei közé a községi **sportcsarnok, a községi sporttelep és pálya, illetve a lovas-sportpályák** tartoznak. Az önkormányzat biztosítja a sportlétesítményei fenntartásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket, valamint a sporttal kapcsolatos együttműködési megállapodásokban rögzített feladatok finanszírozását.

A település **sportcsarnoka** 23 × 42 méter alapterülettel és 11 méter belmagassággal rendelkezik, amely térségi szinten is megállja a helyét. A küzdőtéren lévő lelátón 80 fő foglalhat helyet. Kisebb küzdőtér esetén a szabad terület függvényében a termet szőnyeggel leterítve több százan is beférnek.

A létesítmény jól felszerelt. Az emeleten négy öltöző található 2-2 zuhanyzóval, mosdóval és WC-vel. A földszinten szintén találhatóak illemhelyek a nők és a férfiak, illetve a mozgáskorlátozottak számára is. A szabvány kézilabdapályán kívül még hét tollaslabdapálya, egy röplabdapálya és egy kosárlabdapálya került felfestésre.

19. ábra – A sportcsarnok épülete kívül-belül

Seregélyes az elmúlt évben pályázati úton egy új, **műfüves futballpályával** is gazdagodott, amit 2020 végén adtak át. A **labdarúgó szakosztály** 62 fővel és négy korcsoporttal rendelkezik. Frissen felújított komplexummal, az új edzőpályával, amit a 2016-os tavaszi szezonban már használnak, sikerrel készülnek az idei szezonra.

A **tollaslabda szakosztály** több mint 70 taggal rendelkezik, megyei központként működik, válogatott játékosokkal bír, országos és nemzetközi versenyeken kiemelkedően szerepelnek.

A **kézilabda szakosztály** lányai tavaly megyei első helyezést szereztek. Rendszeresen vendégeskedik Seregélyesen az Argentin női kézilabda válogatott.

A **Iovas egyesület**, ami kis taglétszámú, de minősített versenyzők (kettes fogat) is vannak (5 fő), akik között található „A-B-C” kategóriás is. Minden évben rendeznek megyei, de rendeztek már országos fogathajtó versenyt is.

Seregélyesen van egy 12 tagot számláló **sakkegyesület**, illetve szervezés alatt van **egy motoros egyesület** is, aminek a tervek szerint lesz egy motocross szakosztálya. A helyi sportkörök sorába tartoznak még a civil szervezeteknél röviden bemutatott vadásztársaságok és **repülőmodellezők** is.

2.7. Az önkormányzat és a településgazdálkodás

2.7.1. A település önkormányzata, polgármesteri hivatala és kommunikációja

Az önkormányzat kötelező feladata az MötV-ben és más jogszabályokban meghatározott helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok, közszolgáltatások biztosítása. Emellett az önkormányzat saját felelősségére vállalkozási tevékenységet folytathat, amennyiben az a kötelező feladatainak ellátását nem veszélyeztetheti. Csak olyan vállalkozásban vehet részt, amelyben felelőssége nem haladja meg vagyoni hozzájárulásának mértékét.

Az 1990-ben alapított **Seregélyesi Polgármesteri Hivatal** a Széchenyi u. 5. szám alatt található, melynek illetékessége a **nagyközség közigazgatási területére** terjed ki. A hivatal elsősorban államigazgatási feladatokat lát el és döntésre készíti elő az államigazgatási ügyeket, illetve gondoskodik annak végrehajtásáról. Belső szervezeti rendjét illetően rendelkezik Költségvetési és Vagyongazdálkodási Irodával, amely adóügyi és pénzügyi részlegből épül fel, illetve rendelkezik Igazgatási és Ügyviteli Irodával.

A polgármesteri **hivatal felépítése logikus rendszerbe foglalja a településsel kapcsolatos ügyek intézésére létrehozott egységeit**. Horváth Sándor polgármester a Településfejlesztési és Településüzemeltetési Ügycsoportokat koordinálja közvetlenül. A polgármester a megbízatását főállásban látja el.

A nagyközség alpolgármesterei Kajos Istvánné és Nagy István, akik társadalmi megbízatásban, a polgármester irányításával látják el előkészítő, összehangoló jellegű feladataikat.

Seregélyes nagyközség **jegyzői** feladatait Horváth Károly látja el, aki a **közigazgatási ügycsoportot** közvetlenül irányítja. A jegyzőt akadályoztatása vagy távolléte esetén, általános jelleggel, az Igazgatási és Ügyviteli Iroda Vezetője helyettesíti. A jegyző tartós akadályoztatása esetén, a polgármester más település jegyzőjét kérheti fel a jegyzői feladatok átmeneti ellátására.

A nagyközség képviselőtestület hivatala a Seregélyesi Polgármesteri Hivatal épületében a Széchenyi u. 5. szám alatt található. A képviselőtestület kizárólagos hatáskörébe tartozó kötelező feladat- és hatáskörét törvény határozza meg. Feladatai elsősorban a rendeletalkotás és a határozathozatal. A képviselőtestület a MötV-ben meghatározott köte-

lező önkormányzati feladatokon túl, további önként vállalható helyi feladatot/közszolgáltatást, vagy más jogszabályban részletezett önként vállalt közösséget érintő feladatot, csak a hatályos jogszabályokban foglalt előírások teljesítése esetén vállalhat.

20. ábra – A polgármesteri hivatal épülete Seregélyesen

9. táblázat – A képviselőtestület összetétele, tagjai

Seregélyes Önkormányzatának Képviselőtestülete	
Horváth Sándor	Polgármester
Nagy István	Alpolgármester
Kajos Istvánné	Alpolgármester
Horváth Péter	Képviselő
Horváth Attila	Képviselő
Ladányi László	Képviselő
Sajtos József Tibor	Képviselő

Az önkormányzat feladatainak hatékonyabb, célszerűbb, gazdaságosabb és észszerűbb megoldása érdekében szükség esetén **társulásokban vesz részt**. A képviselőtestület a **megyei közgyűléssel, más települések képviselőtestületeivel, gazdasági, szolgáltató szervezetekkel, közszolgáltatást nyújtó intézményekkel alakít társulásokat**. A képviselőtestület a rendelkezésre álló (szellemi és anyagi) eszközökkel támogatja választópolgárok olyan öntevékeny, önszerveződő közösségeit is, amelyek céljuk és rendeltetésük szerint a helyi önkormányzati feladatok (közügyek) megoldására irányulnak.

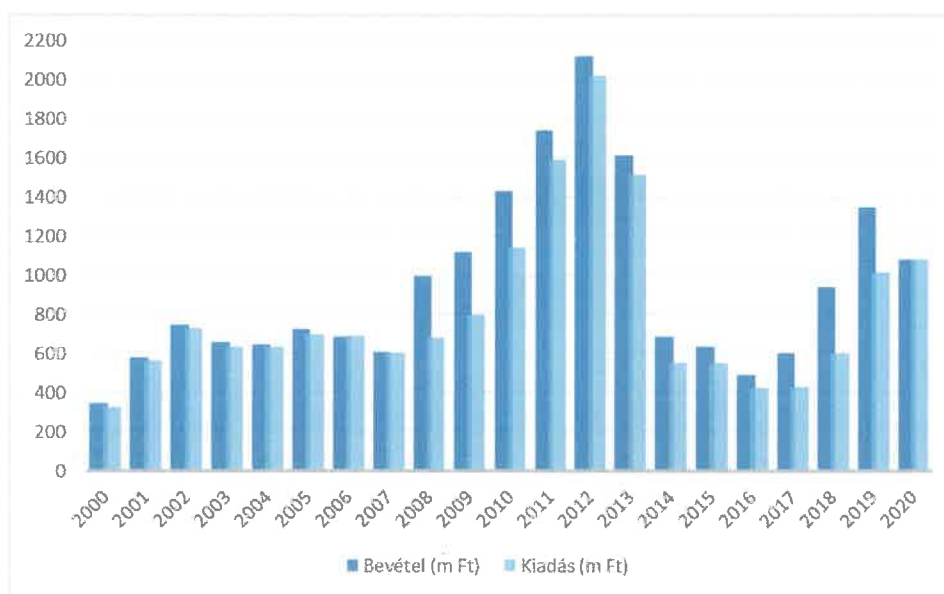
A település **honlapja** (<http://seregelyes.hu>) kettős funkciót lát el. Egyrészt **információs forrásként** működik a nagyközség lakosai számára, másrészt **idegenforgalmi ízelí-**

tőt kínál a településre látogatóknak. Az oldaltérkép 34 tételt tartalmaz, az oldal rendszeresen frissített, sok aktuális információt nyújt. A menürendszer könnyen kezelhető, a jól strukturált tartalom egyszerűvé és könnyen használhatóvá teszi a weblapot.

Az önkormányzatnak **helyi kiadású lapja van, Seregélyesi Kisbíró** elnevezéssel. A lap tájékoztató jelleggel tartalmazza a képviselőtestület főbb döntéseit, helyi közérdekű információkat, melyek a lakosság széles körét érinti. A település polgárai térítésmentesen kapják, illetve azt évfolyamonként le kell fűzni és öt évente be kell köttetni. A kisbíró éppen aktuális száma mindig elérhető a település honlapján is.

2.7.2. Az önkormányzat gazdálkodása

Az önkormányzat gazdálkodása az egyik legkényesebb, mégis leginkább kifejező jellemvonása egy adott településnek. Ennek **egyensúlyára** minden körülmények között odafigyel a nagyközség önkormányzata, amellyel eddig **minden esetben elkerülte az adósság felhalmozódását**. Tudatos döntések alapján és megfontoltan kezelik az állam és az adófizetők által közvetlenül rábízott pénzeket és támogatásokat, mert ezzel egy stabil és kiszámítható jövőt tudnak biztosítani a település számára. A gazdálkodás alapja az önkormányzati költségvetés.

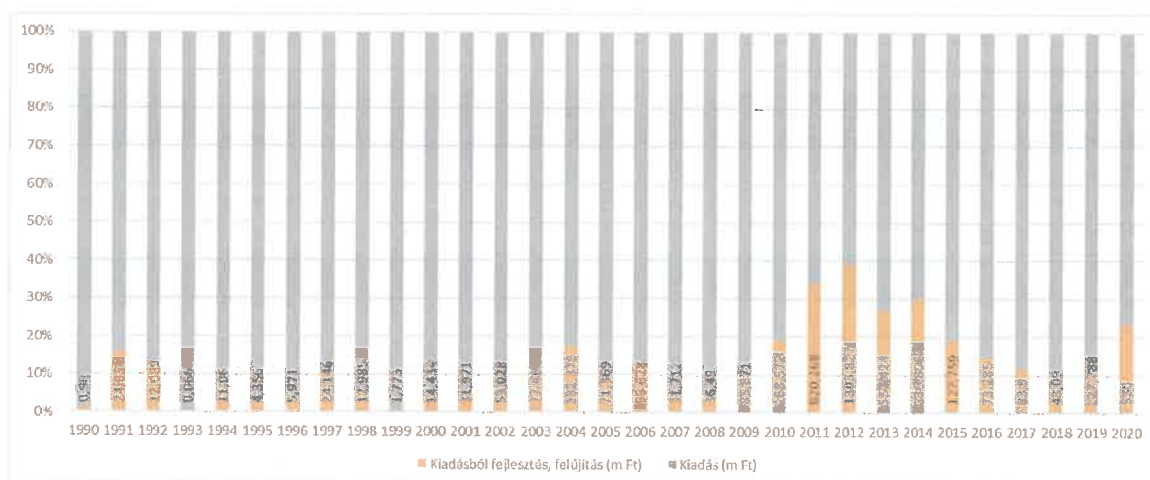
21. ábra – Seregélyes önkormányzatának bevételei és kiadásai (2000-2020)

Seregélyes gazdálkodása kiválóan mondható. Az 1990-es évek alacsony főösszegű költségvetéseiben kissé ingadozott a bevétel és kiadás egyensúlya. A 2000-es évek folyamán egy év kivételével mindig aktívummal zárt és **2009-2013-ig bevétele meghaladta az 1 milliárd forintot, amelynek csúcsa 2012-ben 2,11 milliárd forint volt**.

Ezekben az években a **sok és nagy összegű elnyert pályázat** könnyítette meg a helyzetet. Mindez a 2008-ban kirobbant válság fényében különösen figyelemre méltó. Ebben a kiszámíthatatlan időszakban is rendkívül tudatosan és katonás fegyelemmel kezelték az önkormányzati költségvetést. Jól látható, hogy 2008-2011 között az azt megelőző időszak

10-30 millió forintos pozitív működési mérleg helyett, 300 millió Ft-tal költöttek kevesebbet a bevételeknél. Ez a következetes és gondos pénzügyi magatartás mindig **biztonságot adott a következő év nehezen megjósolható eseményei számára**. A kiugróan magas bevételekkel jellemezhető időszak után 2014-ben 684 millió forintos bevétellel és 130 milliós aktívummal zárt. **Az utóbbi három évben ismét magasabb a bevételi és a kiadási főösszeg, mely átlépte az 1 milliárd forintot.**

A település **kiadásainak egy része az egészségügyi, szociális, oktatási, kulturális és sportfeladatok** ellátására irányul. Mindemellett jól látható, hogy Seregélyes kiadásainak **jelentős részét fejlesztésre, felújításra fordítja** minden évben. Az erre szánt összeg kiadáshoz mért aránya az új évezredben fejlődő tendenciát mutat. A 2000-2009 közötti időszakban általában 5-20% között mozgott, 2010-ben átlépte a 20%-ot. Az ábrán jól látható a 2010 után meglóduló fejlesztések pozitív hozadéka, egy beruházás-orientált költségvetés megvalósítása, alapvetően a pályázati forrásoknak köszönhetően. A kiugró években a csatornázás hatása lendít sokat az arányon, de a jelenlegi ütem talán hosszabb távon is fenntartható lesz. A 2019-es részesedés kiemelkedően magas, 34,77% a fejlesztésre, felújításra fordított összeg a kiadásokon belül, amit a 2020-as évben is folytattak, tavaly az összes kiadás valamivel több mint 30%-át költötte fejlesztésre, felújításra az önkormányzat.

22. ábra – Seregélyes éves kiadásai és a kiadásokból fejlesztésre, felújításra szánt összegek (1990-2020)

A vagyonkimutatás az önkormányzat tulajdonában a költségvetési év zárónapján meglévő vagyon állapot szerinti kivonat, melynek célja **az önkormányzati vagyontárgyak számbavétele értékben és mennyiségben**.

A vagyonkimutatás a könyvviteli mérleg alapján tételek szerinti tagolásban tartalmazza az önkormányzat vagyonát törzsvagyon, valamint törzsvagyonon kívüli egyéb vagyon részletezésben. A vagyonkimutatás alapját képező nyilvántartások létrehozásáról, a vagyonkimutatás összeállításáról, közzétételéről a polgármester gondoskodik. A kimutatásban nyilvántartott ingatlanokban bekövetkezett változások folyamatos vezetéséért, az adatok hitelességéért a jegyző a felelős.

10. táblázat - Seregélyes önkormányzatának vagyonszerkezete (2015-2019)

	2015	2016	2017	2018	2019
Immateriális javak	1076	4465	11076	8101	3876
Tárgyi eszközök	3979617	3877614	3757911	3660719	3632260
Befektetett pénzügyi eszközök	1578	2298	5298	214568	249803
Üzemeltetésre átadott eszközök	829115	803886	785706	767278	748850
Befektetett eszközök	4811386	4688263	4559991	4650666	4634789
Készletek	0	0	0	0	0
Követelések	57189	91307	176260	182282	42636
Értékpapírok	0	0		0	0
Pénzeszközök	190701	213834	367403	359568	367656
Egyéb aktív pénzügyi elszámolások	5646	522	-3920	748	155
Forgóeszközök összesen	253536	305663	539743	542598	410447
Eszközök összesen	5064922	4993926	5099734	5193264	5045236
Induló tőke	826402	826402	826402	826402	826402
Tőkeváltozások	4031701	3955352	3895891	4007999	3716650
Értékelési tartalék	0	0	0	0	0
Saját tőke összesen	4858103	4781754	4722293	4834401	4543052
Költségvetési tartalék	0	0	0	0	0
Vállalkozási tartalék	0	0	0	0	0
Tartalékok összesen	0	0	0	0	0
Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	0	0	0	0
Rövid lejáratú kötelezettségek	14724	27796	25437	17814	20689
Egyéb passzív pénzügyi elszámolások	192095	184376	352004	341049	460806
Kötelezettségek összesen	206819	212172	377441	358863	481495
Források összesen	5064922	4993926	5099734	5193264	5045236

Seregélyes önkormányzatának **összvagyon-értéke 5 Mrd forint körüli**. A vagyon jelentős részét az önkormányzat feladatellátását biztosító **tárgyi eszközök** jelentik. Emellett nagyobb tételt jelentenek az üzemeltetésre, működtetésre **átadott eszközök**, köszönhetően a jelentős volumenű beruházásoknak, fejlesztéseknek. Az eredményes önkormányzati gazdálkodás eredményeként **az önkormányzati vagyon stagnálása tapasztalható**.

2.7.3. Az önkormányzat pályázati tevékenysége

A nagyközség önkormányzata kiterjedt és sokoldalú forrásfeltáró tevékenysége részeként **rendszeresen nyújtja be pályázatait a legkülönbébb témákban.** A célok között legtöbbször az intézmények felújításával, korszerűsítésével vagy bővítésével kapcsolatos feladatok, a településkép és a települési infrastruktúra fejlesztése jelennek meg. Az alábbiakban összefoglaljuk az önkormányzat pályázati aktivitását. Vannak kisebb, a táblázatba be nem került, de helyben fontos tételek is, mint például az a 600 ezer forint, amelyet a nagyközség 2017-ben nyert el a Bethlen Gábor alap testvértelepülési pályázatán. Ugyancsak nem kerültek be a táblázatba a folyamatban lévő, elbírálás alatt álló pályázatok.

11. táblázat – Seregélyes pályázati tevékenysége (2007-2020)

	A pályázat megnevezése	Forrás-összetétel (Ft)	Támogatás fajtája	Támogatás folyósítása
1	Elzamajorban ivóvíz hálózat kiépítése A településtől mintegy 2 km-re lévő majorba, ahol 23 család él az egészséges ivóvizet vezette ki az önkormányzat (részére ez kötelező feladat).	Ö: 31 262 865 T: 16 262 865 S: 15 000 000	CÉDE	2007
2	KDOP-4.1.1/E-2008-0007 Belterületi Vízrendezés Seregélyesen Három utca, azaz egy településrész felszíni, és belvízproblémáit orvosolta az árokrendszer kiépítése, illetve annak befogadója, egy záportározó tó került kialakításra a támogatás segítségével.	Ö: 100 597 333 T: 75 488 000 S: 25 149 333	KDOP	2008
3	Szőlőhegyi Iskola konyha bővítése Az iskolai konyha bővítése (hogy az óvodát is el tudja látni) és a HACCP előírásainak megfelelő fejlesztése valósult meg a fejlesztés által.	Ö: 7.143.875 T: 5.000.712 S: 6643803	TEKI	2008
4	Strand labdarúgó, és röplabda pályák építése Seregélyesen és Szőlőhegyen is kialakításra került egy-egy pálya az egészséges életmód biztosítására, és a labdarúgók edzés módszereinek bővítésére.	Ö: 6.658.333 T: 5.569.583 S: 1088750	TEKI	2008
5	KDOP-5.1.1/2F-2f-2009-0009 „Közösen egymásért” – avagy társuló intézmények infrastrukturális fejlesztése Seregélyesen az iskola épületének felújítása, bővítése, valamint eszközbeszerzés történt. A társult intézmény esetében tetőfelújítás, nyílászáró cserék, illetve egy tornaterem építése történt meg.	Ö: 555 200 276 T: 499 680 248 S: 55 520 028	KDOP	2009
6	Rendezési Terv készítése A település rendezési terve készült el a támogatás segítségével.	Ö: 6 943 500 T: 4 788 000 S: 2 155 500	TEKI	2009

	A pályázat megnevezése	Forrás-összetétel (Ft)	Támogatás fajtája	Támogatás folyósítása
9	KDOP-5.2.1/A-09-2010-0008 Egészségközpont kialakítása Seregélyesen Egy új, korszerű, energiatakarékos egészségközpont került kialakításra: kettő háziorvosi rendelővel, egy fogászati rendelővel, egy gyermekorvosi rendelővel, valamint védőnői helyiséggel. Ezen rendelők esetében az eszközbeszerzés is megtörtént.	Ö: 140 000 000 T: 60 000 000 S: 80 000 000	KDOP	2010
10	Szennyvízberuházáshoz tervek módosítása A szennyvízberuházáshoz tervek készítésének támogatása.	Ö: 107 465 354 T: 75.448.199 S: 32 017 155	KEOP	2010
11	Erdei Iskola felújítása Az erdei iskola belső felújítása, a geotermikus fűtésrendszerének kiépítése valósult meg a támogatásnak köszönhetően.	Ö: 69 000 000	KEOP	2011
12	KEOP-1.2.0/2F-2008-0006 Székesfehérvár Megyei Jogú Város és térsége – Pákozd, Pátka, Seregélyes- szennyvízcsatorna hálózatának bővítése Seregélyes területén (a társult településekkel együtt) a szennyvízcsatorna-hálózat kiépítésre került a támogatás segítségével.	Ö: 1 761 475 891 T: 1 585 328 301 S: 1 761 475 89	KEOP	2012
13	IKSZT pályázat A Művelődési Ház belső felújítása (többek közt: a fűtés, az elektromos hálózat, nyílászáró csere) eszközbeszerzés és a dolgozók bére egy részének finanszírozása e támogatás segítségével valósult meg.	Ö: 50 000 000	LEADER	2013
14	Sportöltöző és pálya felújítása A labdarúgó pálya, valamint az öltöző épülete teljesen felújításra került (tető, fűtés, gépészet).	Ö: 12.095.406 T: 12 000 000 S: 95 406	BMÖGF	2014
15	Kilencszemélyes kisbusz vásárlása A szociális feladataink ellátására (idősek nappali ellátása, gyermekjóléti feladatok, családsegítés), annak segítésére pályáztunk egy kisbuszt.	Ö: 10 146 449 T: 7 989 330 S: 2157114	EMVP	2015
16	Energetikai korszerűsítés (napelem) a hivatalban és a Művelődési Házban A Polgármesteri Hivatal és a Művelődési Ház elektromos ellátásának biztosításához pályáztunk egy-egy napelem-rendszert.	Ö: 48 000 000 T: 36 000 000 S: 12 000 000	KEOP	2015

	A pályázat megnevezése	Forrás-összetétel (Ft)	Támogatás fajtája	Támogatás folyósítása
	Seregélyes Nagyközség Önkormányzata ASP			
	Központhoz való csatlakozása			
17	Az ASP projekt segítségével a Közös Önkormányzati Hivatal, mind a székhely településen, mind az érintett tagönkormányzatnál egységes informatikai háttérre alapozott, központi adatkezelő rendszert vezet be.	Ö: 6 998 282 T: 6 998 282 S: -----	KÖFOP	2016
18	A Székesfehérvári Járási Hivatal Seregélyesi kirendeltségének és a Polgármesteri Hivatal épületének energetikai korszerűsítése Seregélyesen A fejlesztési program célja több irányú energetikai fejlesztés megvalósítása épületenként, homlokzati hőszigetelés, nyílászárók cseréje és fűtéskorszerűsítés az adott épületeken.	Ö: 49 834 640 T: 49 834 640 S: -----	TOP	2017
19	Települési környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztés Seregélyesen Belterület védelmét szolgáló vízvezető-hálózat fejlesztése, rekonstrukciója a csapadékvíz-gazdálkodás céljainak figyelembevételével.	Ö: 71 700 000 T: 71 700 000 S: -----	TOP	2017
20	Sereg-ESÉLY A helyi fiatalok Seregélyesen maradásának elősegítése, életpálya biztosítása, 10 fecskelakás építése.	Ö: 199 900 000 T: 199 900 000 S: -----	EFOP	2017
21	Önkormányzati épületek (Művelődési Ház) energetikai fejlesztése Seregélyesen A fejlesztés keretében az épület energetikai felújítása történik (homlokzatszigetelés, nyílászárócseré, fűtéskorszerűsítés).	Ö: 38 923 000 T: 38 923 000 S: -----	TOP	2017
22	Inkubátorház létrehozása Seregélyesen Az inkubátorház, mint gazdasági és innovációs magpont létrehozása.	Ö: 199 844 830 T: 199 844 830 S: -----	TOP	2017
23	Közművelődési érdekeltségnövelés Művelődési Ház hangtechnikájának korszerűsítése	Ö: 2 479 000 T: 865 000 S: 1 614 000		2018
25	Közművelődési érdekeltségnövelés Művelődési Ház hangtechnikájának korszerűsítése	Ö: 1 268 000 T: 382 000 S: 886 000		2019
26	Bölcsődei férőhelyek bővítése Seregélyesen Az óvoda bővítményeként, az új épületrészben egy két csoportszobás bölcsőde kerül kialakításra, illetve az ezekhez szükséges kiszolgálóhelyiségek.	322 978 585	TOP	2020

	<i>A pályázat megnevezése</i>	<i>Forrás-összetétel (Ft)</i>	<i>Támogatás fajtája</i>	<i>Támogatás folyósítása</i>
27	<i>Temetői infrastruktúra fejlesztése</i>	4 978 400	<i>Magyar Falu Program</i>	2020
28	<i>Tájház felújítása Közösségszervező alkalmazása</i>	2 969 460	<i>Magyar Falu Program</i>	2020
29	<i>Játszóter kialakítása Seregélyesen</i>	Ö: 5 500 000 T: 4 950 000 S: 550 000	<i>Magyar Falu Program</i>	2020
30	<i>Ady Endre utca felújítása</i>	29 942 497		2020

Természetesen a most beadott, illetve elnyert projektek csak egy – ha mégoly fontos – láncszemét képezik a település fejlődésének. **Az önkormányzat folyamatosan rendelkezik több-kevesebb részletezettséggel kidolgozott elképzelésekkel, tervekkel a jövőbeli fejlesztésekre vonatkozóan**, amelyekből csak néhányat vázolunk itt:

- **Kerékpárút építése Székesfehérvár–Seregélyes–Dinnyés útvonallal**, amely lehetővé tenné a Velencei-tó körüli kerékpárútra való kétirányú csatlakozást. A tervezett nyomvonal része lenne a kiemelt kerékpáros útvonalak közé tartozó ún. Dél-alföldi (Dinnyés–Dunaföldvár–Kecskemét–Szentés–Gyula) kerékpárútnak.
- **Az ipari park fejlesztésének** további fontos lépéseként az önkormányzat tulajdonába került a Jánosmajori Ipari Park melletti aszfaltozott út, amelynek révén könnyen megközelíthetővé válik Börgönd vasútállomás és a jelenleg inaktív börgöndi repülőtér is. Utóbbi fejlesztésére vonatkozóan a helyi remények szerint a jövőben pozitív fordulat várható, hiszen elsősorban a cargo forgalom szempontjából lehetne a légitikötőnek létjogosultsága.
- **A település fejlesztése** érdekében az önkormányzat (100%-os tulajdonosként) egy nonprofit kft-t (Seregélyes Településüzemeltetési és Vagyongazdálkodási Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság) alapított. Ez jelenleg az inkubátorházprojekt „gazdája”, de a későbbiek folyamán más feladatokon keresztül is bekapcsolódik majd a helyi feladatellátásba.

3. SEREGÉLYES FEJLŐDÉSE A LEGUTÓBBI PÁLYÁZAT ÓTA ELTELT IDŐBEN

Seregélyes nagyközség utolsó várossá nyilvánítási kezdeményezését 2020 januárjában adta be a minisztériumba, a kezdeményezést ezután elutasították. Az azóta eltelt egy év is bizonyítja azonban, hogy **Seregélyes megérett a városi rangra, ennek több bizonyítékát tartalmazza a korábbi fejezetek. A település a COVID-19 járvány dacára is képes volt fejlődni, fejleszteni, a települési környezeten és ezáltal az ott élők, valamint vonzáskörzetéhez tartozó lakosok életszínvonalán növelni.**

A nagyközség népességének jövőbeli növekedésében az önkormányzat is aktív részt vállal. Ennek érdekében a nagyközség területén található **Béke utca telkeit maradéktalanul sikerült értékesíteni 2020 folyamán**, ami új, feltehetően fiatalos beköltözőket jelent. Emellett az önkormányzat kijelölt egy **új telektömböt**, amelynek területén összesen **52 db 800 m² alapterületű telket alakítottak ki és szándékoznak a közeljövőben eladni**. Jelenleg az új telkek közművesítése zajlik, amit az önkormányzat pénzügyi megfontolásból egy kivitelező céggel közösen hajt végre. Az értékesítés már tavasszal elkezdődhet, hiszen a közművek és az út tervei mind rendelkezésre állnak.

A település egy másik projektje a **gokart pálya** volt, amelynek **átadása 2020 nyarán** történt meg, azóta működik. A **Ser-Ring gokart pálya** azóta nagy népszerűségnek örvend, amelyek köszönhetően elsősorban annak, hogy jelenleg Magyarország második leghosszabb gokart pályája (<https://gokart-seregelyes.hu/>).

23. ábra – Az elkészült Ser-Ring gokart pálya látképe

Az elmúlt évben sikeresen pályázott Seregélyes önkormányzata egy **műfüves futballpálya kivitelezésére** is. A pályázatot elnyerték, melynek keretei között 17 729 200 Ft nettó támogatásban részesültek, a pályázatba befizetett önerő összege pedig 1 772 920 Ft volt. **A pálya 12x24 méteres, átadására 2020 végén kerülhetett sor.**

24. ábra – Az új műfüves futballpálya Seregélyesen

A fejlődés részét képezik továbbá azok a projektek, amelyek nyertes pályázással indultak 2020-ban Seregélyesen, a munkát viszont egyelőre vagy nem-, vagy annak kezdeti fázisait indították csak el. Ilyen például a korábbi fejezetben bemutatott **TOP pályázat** is, amelynek keretében a **bölcsődét bővíthetik**. Emellett kiemelhetők a **Magyar Falu Program keretében** kiírt és Seregélyesen nyertes pályázatok, amelyek a fizikai és kulturális infrastruktúra fejlesztését szolgálják. Érdeemes röviden szót ejteni arról is, hogy a kezdeményezésben bemutatott pályázatok elsősorban a nyertes beadványokat jelentik, viszont a település pályázati aktivitása ennél sokkal kiterjedtebb, számos fejlesztést igyekeztek megvalósítani pályázatok formájában, amelyek egyelőre még nem nyertek támogatást.

Seregélyes nagyközség jól láthatóan gyarapodik és fejlődik, még olyan időszakban is, mikor leginkább a szűkösség és a nélkülözés volt jellemző a magyarországi önkormányzatok zömére. **A település töretlen haladása önmagában is jól mutatja rátermettségét és érettségét, ami a városi ranggal kapcsolatban elvárható egy hasonló településtől.**

4. SEREGÉLYES MEGFELELÉSE A VÁROSI KRITÉRIUMOKNAK

4.1. Térségi szerep, bejárók

A területszervezési eljárásról 321/2012. (XI. 16.) Korm. rendelet 7. (várossá nyilvánítás) fejezetében megfogalmazott paraméterek tekintetében Seregélyes kiemelkedően jól teljesít, így mind térségi szerepét, mind fejlettségét tekintve városiasnak tekinthető.

„A kezdeményezések értékelése során térségi szerepet betöltőnek kell tekinteni azt a községet, amely esetén a községben dolgozók legalább 20%-a más településről jár be dolgozni.” A KSH 2014-es kimutatása alapján számítottan Seregélyes esetében **a helyben foglalkoztatottak 31,4%-a bejáró, ami több mint 50%-kal haladja meg a rendeletben rögzített értéket.** E mutató ráadásul az ezredforduló óta dinamikus, csaknem **8,6%-kal** (3,2 százalékponttal) **növekedett.** A településen öt olyan vállalkozás is található, ahol a napi rendszerességgel Seregélyesre ingázók aránya 50% feletti. A bejáró foglalkoztatottak **több mint húsz különböző településről érkeznek,** többek közt Székesfehérvárról, Martonvásárról, Etyekről, illetve a közeli falvakból, például Dinnyésről, Sárosdról vagy Abáról.

4.2. Népeségyszám

A rendelet 14/A. § (2) szerint a kezdeményezések értékelése során „az átlagos városi fejlettségi szintet elérőnek kell tekinteni különösen azt a községet, amely lakosság száma a KSH által a kezdeményezés elbírálásának évében nyilvántartott legfrissebb hivatalos adat szerint meghaladja a 10 000 főt és az azt megelőző öt évben folyamatosan növekedett”.

Magyarországon pillanatnyilag egyetlen olyan nagyközség található, amely megfelel mindkét kritériumnak, és Seregélyes kétségkívül nem tartozik ebbe az elvi csoportba. A nagyközség ugyanakkor, **méretét tekintve, büszke és egyenrangú tagjává válhatna a tízezer fő alatti, több mint kétszáz tagot számláló városok táborának** (Magyarországon jelenleg tizből hat városunk ilyen). Seregélyesen több ember él, mint 77, már jelenleg is városi jogállású településen; többen, mint például Pécsváradon, Hévízen, vagy épp Vasváron. Ráadásul Seregélyes **lélekszáma a rendszerváltást követő időszakban stabilnak mondható, és sok tekintetben – például a migrációs szaldót, vagy az elveszülések arányát tekintve – az országos, megyei, sőt kistérségi (járási) átlagnál is kedvezőbb** mutatókkal jellemezhető. Még nagyobb a kontraszt, ha a hasonló népesség-kategóriájú városok országos átlagával vetjük össze ezeket. Míg utóbbiak esetében az ezer lakosra jutó vándorlási különbözet 2000 és 2015 között például átlagosan -2,5 fő volt évente, addig Seregélyesen +2,9. Mindezek mentén elmondható, hogy a település általános demográfiai mutatói kedvezőbbek a hazai viszonyoknál, sok tekintetben egyértelműen városiasnak minősülnek.

4.3. Infrastruktúra

A hivatkozott rendelet több, a település infrastrukturális ellátottságával kapcsolatos küszöbértéket is megfogalmaz. Ezek alapján a kezdeményezések értékelése során „az átlagos városi fejlettségi szintet elérőnek kell tekinteni különösen azt a községet,

- amely esetében a csatornázottsági arány minimum 60%-os,
- amely területén az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendelet szerinti teljes közművesítettség 60%-ban megvalósul,
- ahol a belterületi szilárdburkolatú utak aránya legalább 90%-os”.

Ezeket a kritériumokat Seregélyes kivétel nélkül túlteljesíti, és jobb értékekkel rendelkezik, mint a hasonló népességekategóriájú városok döntő többsége. A csatornahálózat kiépítettsége 90%-os (a bekötöttségi arány 85% feletti), a gázhálózaté 95%-os (a bekötöttség 90%), míg a többi közmű – ivóvíz, villamosenergia, telefon, kábeltévé, csapadékvíz-elvezetés – 100%-os kiépítettséggel, illetve bekötöttséggel jellemezhető. A településen az összes lakást bevonták hulladékszállításba. Ökológiai szempontból különösen fontos kérdés a Velencei-tó vízgyűjtő területének szennyvíz-kezelése. Seregélyes ebben a tekintetben is kitűnőre vizsgázik, hiszen a nagyközség – három szomszédos településsel együtt – sikeresen pályázott egy komplex szennyvíz-elvezető rendszer kiépítésére. A projekt 2012-es megvalósulása óta jelentősen javult a Velencei-tó, valamint a felszín alatti vizek minősége is. Seregélyes Nagyközség Önkormányzata a csaknem teljes körű közművesítés mellett a közlekedési infrastruktúra fejlesztésére is nagy hangsúlyt fektet. A településen napjainkra minden belterületi utat és utcát (összesen 14,5 km) szilárd burkolattal láttak el. A zavartalan és biztonságos gyalogosforgalom feltételeit a mintegy 10,7 km hosszúságú (75%) kiépített járdaszakaszok adják.

4.4. Intézmények

A 61/2015. (III. 24.) Korm. rendelet megfogalmazása szerint az értékelés során „az átlagos városi fejlettségi szintet elérőnek kell tekinteni különösen azt a községet, amely rendelkezik:

- alapfokú és középfokú nevelési-oktatási intézménnyel,
- rendőrkapitánysággal vagy helyi rendőrőrsrel,
- hivatásos tűzoltósággal, katasztrófavédelmi őrsrel vagy önkormányzati tűzoltósággal,
- egészségügyi alapellátással,
- közfinanszírozott egészségügyi szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató által fenntartott, illetve működtetett egészségügyi intézménnyel,
- tanuszodával vagy többcélú sportcsarnokkal”.

Seregélyes a hat idézett irányelvből négyet maradéktalanul, kettőt pedig részben teljesít. A település mind alapfokú, mind középfokú oktatási intézményekkel rendelkezik, amelyekben 2020-ban összesen 633 fő tanult nappali, illetve esti levelező képzésben, ráadásul a diákok száma növekedést mutat. A Seregélyesi Baptista Általános Iskola

és Alapfokú Művészeti Iskola két ellátási hellyel, 16 osztályteremmel, 10 szaktanteremmel és egy tornateremmel rendelkezik.

Az intézmény **kiterjedt vonzáskörzetét** mutatja, egyszersmind a speciális művészeti képzés magas színvonalát bizonyítja, hogy tanulóinak csaknem tizede bejáró, akik nem csak a környező településekről (pl. Sárosdról, Hantosról, Nagylókról, Szabadegyházáról) ingáznak napi rendszerességgel, hanem két megyei jogú városból, Székesfehérvárról és Dunaújvárosból is. A középfokú oktatás helyszínéül a Kisalföldi ASzC Eötvös József Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium szolgál, mezőgazdasági gépész, környezetvédelem és informatika szakirányokkal. A speciális – és a piac által is igényelt – képzésben a diákok mintegy háromnegyede bejáró.

Seregélyes egy négyfős állomány elhelyezését biztosító rendőrőrssel is rendelkezik, amely a Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság és a Székesfehérvári Rendőrkapitányság alá tartozik. Kialakítása a BM ajánlásának megfelelő, technikai felszereltsége a központi rendszerből biztosított. Munkájukat egy 13 kamerából álló térfigyelő rendszer, valamint a helyi polgárőrség segíti.

Seregélyes az egészségügyi alapellátással kapcsolatos elvárásokat is teljesíti, hiszen két háziorvosi rendelővel, illetve egy gyermek- és fogorvosi körzetet működtető egészségcentrummal (Dr. Kiss Béla Egészség ház) is rendelkezik. A felnőtt lakosság egészségügyi ellátására két háziorvosi körzet került kialakításra; két orvossal, heti 42 óra rendelési idővel és kb. 20 ezer fős éves betegforgalommal. A seregélyesi, szabadegyházai és nagylóki gyermekek háziorvosi ellátásáról egy állandó orvos gondoskodik, heti 21 órában. A fogászati alapellátás keretében Seregélyesen – az iskolafogászati és foglalkozás-egészségügyi ellátást is figyelembe véve – éves szinten kb. 18 ezer beavatkozást végeznek. Szemészeti és egyéb szűrővizsgálatokat havi rendszerességgel végeznek az egészségházban. Fontos szerep hárul a védőnői tanácsadás munkájára is (két fő, két körzet, heti 40 óra).

Seregélyesen többcélú sportcsarnok is üzemel. A 23 x 42 méter alapterületű, 11 méter belmagasságú, 80 néző befogadására alkalmas épületben szabvány kézilabda-, futsal-, kosárlabda-, röplabda- és tollaslabda-mérkőzések rendezhetők, de a csarnok rendszeresen otthont ad egyéb sportágak művelőinek (pl. kempósoknak, tornászoknak), illetve különböző iskolai eseményeknek is. A sportcsarnokban rendszeresen zajlanak országos, sőt nemzetközi tollaslabda versenyek is. Ugyan hivatásos tűzoltóság, illetve katasztrófavédelmi őrs nem található Seregélyesen, a nagyközség rendelkezik egy 27 tagból álló katasztrófavédelmi szervezettel. Felkészült tárgyi és személyi állománnyal eddig minden vészhelyzet esetén sikerrel helytálltak, akár belvízvédelmi problémákról, akár rendkívüli időjárási helyzetről volt szó.

A „közfinanszírozott egészségügyi szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató által fenntartott, illetve működtetett egészségügyi intézmény” létrehozása nem tartozik az önkormányzati feladatok közé, de Seregélyes kész megteremteni a fejlesztéshez szükséges feltételeket. Habár a szakellátást nyújtó intézmények a szomszédos Székesfehérváron találhatóak, mindkét seregélyesi háziorvos rendelkezik szakorvosi vizsgával, a fogászati és foglalkozás-egészségügyi ellátás pedig szakorvosi ellátásnak minősül. Ráadásul évről-évre szorosabb az együttműködés a megyei kórház orvosaival, így a lakosok már helyben,

havi rendszerességgel is igénybe vehetik a térítésmentes szülész-nőgyógyászati, urológiai, neurológiai, reumatológiai stb. szűrővizsgálatokat.

4.5. Helyi adók

„Abban az esetben, ha a helyi önkormányzat bevezetett ilyen adónemet, az elbírálást megelőző évben a helyi önkormányzat bevételeinek legalább 20%-a helyi iparüzési adóból folyt be” – fogalmaz a rendelet a városi címre pályázók elvárt fejlettségi szintjével kapcsolatban. Az iparüzési adó Seregélyes Nagyközség Önkormányzata 21/2015. (XI.30.) számú rendeletében került meghatározásra. Adókötelesnek minősül minden állandó vagy ideiglenes jelleggel végzett vállalkozási tevékenység, melynek mértéke az adóalap kettő százaléka, illetve utóbbi esetében naptári naponként ezer forint. Adómentesség illeti meg azt a vállalkozót, akinek a vállalkozási szintű adóalapja nem haladja meg a 600 ezer forintot. A helyi **iparüzési adó bevételei 2012-ig stabilan, 80-90 millió forint környékén mozgottak, azóta viszont – az erősödő és egyre inkább kiszámítható gazdasági környezet hatására – exponenciálisan növekednek.** Értéke 2012 és 2015 között kerekén duplájára emelkedett (83,9 millió forintról 167,3 millió forintra), amely kiváló indikátora a gazdasági szereplők helyi körülményekkel való elégedettségének, illetve általánosságban a seregélyesi adópolitika hatékonyságának. Az elmúlt három évben a bevétel 100 millió forint környékén látszik stabilizálódni. 2019-ben, amelyik az utolsó lezárt pénzügyi év a jelen pályázat elkészültekor, a helyi iparüzési adó (89 millió Ft) a teljes önkormányzati bevételnek (492 millió Ft) 20,1%-át tette ki. Ezzel Seregélyes teljesíti a 61/2015. (III. 24.) Korm. rendelet küszöbértékét.

4.6. Általános fejlettség

A fentiekben többször hivatkozott rendelet jelenleg hatályos verziója szerint városi fejlettséget bizonyító elemek közé tartozik, hogy ha a pályázó esetében a KSH által az 1. mellékletben meghatározott mutatók alapján számított várossá nyilvánítási komplex mutatószám eléri a tárgyévre vonatkozó városi átlagot. Mivel nem áll rendelkezésünkre az a módszertan, amivel az említett mutatószámot kalkulálják, így nem áll módunkban összevetést sem tenni. Tapasztalataink szerint összetétele alapján a mutatószám elsősorban a szerényebb központi funkciókkal, de tehetősebb lakosokkal rendelkező településeket (agglomerációs városokat) hozza jobb helyzetbe. Úgy véljük azonban, hogy Seregélyes egyike a legerősebb kandidálóknak ebben a tekintetben is.

12. táblázat – Seregélyes megfelelése a jelenleg hatályos jogszabály városi kritériumainak

Kritérium és ajánlás	Teljesíti-e Seregélyes?	Megjegyzés
Bejárók aránya legalább 20%	Igen	Seregélyesen 31,4%-a (291 fő). Több mint húsz különböző településről, pl. Székesfehérvárról, Martonvásárról, Etyekről, illetve a közeli falvakból.
Lakosságszám lehetőleg 10 ezer fő feletti, gyarapodó	Nem	Seregélyesen 4256-an élnek. A 10 ezer fő alatti, már városi jogállású települések száma ugyanakkor kétszáz feletti. Seregélyesnél jelenleg 77 kisebb város is van Magyarországon. A lélekszám stabilnak tekinthető.
Csatornázottsági arány legalább 60%	Igen	Seregélyesen 90% (a bekötöttségi arány 85% feletti).
Teljes közművesítettség legalább 60%	Igen	A gázhálózat kiépítettsége 95%, a többi közmű – ivóvíz, villamosenergia, telefon, kábel-tévé, csapadékvíz-elvezetés – 100%.
Belterületi szilárdburkolatú utak aránya legalább 90%	Igen	Seregélyesen 100% (14,5 km).
Rendelkezik alapfokú és középfokú nevelési-oktatási intézménnyel	Igen	- Seregélyesi Baptista Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola. - Kisalföldi ASzC Eötvös József Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium.
Rendelkezik rendőrkapitánysággal vagy helyi rendőrőrsrel	Igen	Négyfős állomány elhelyezését biztosító rendőrőrs (a Székesfehérvári Rendőr-kapitányság alá tartozik).
Rendelkezik hivatásos tűzoltósággal, katasztrófavédelmi őrsrel vagy önkormányzati tűzoltósággal	Nem	Seregélyes rendelkezik egy 27 tagból álló, felkészült katasztrófavédelmi szervezettel.
Rendelkezik egészségügyi alapellátással	Igen	Két háziorvosi rendelő, egy gyermekorvosi és fogorvosi körzetet működtető egészség-centrum (Dr. Kiss Béla Egészségház).
Rendelkezik közfinanszírozott egészségügyi szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató által fenntartott, illetve működtetett egészségügyi intézménnyel	Részben	Ez nem tartozik az önkormányzati feladatok közé. Ugyanakkor mindkét seregélyesi háziorvos rendelkezik szakorvosi vizsgával, a fogászati ellátás pedig szakorvosi ellátásnak minősül.
Rendelkezik tanuszodával vagy többcélú sportcsarnokkal	Igen	23 x 42 méter alapterületű, 80 néző befogadására alkalmas többcélú sportcsarnok (kézilabda, futsal,

A települést befogadó tér természeti adottságainak, gazdasági és infrastrukturális tényezőinek, település és térszerkezeti paramétereinek, illetve a részben

ezekből fakadó népesedési és népmozgalmi trendeknek együttes hatásának eredményeként a 61/2015 (III.24) Kormányrendelet 321/2012 (XI.16) módosításában lefektetett paraméterek legtöbbjét teljesítve Seregélyes kinőtte a nagyközség kereteit, amely alapján célja a jelen dokumentáció elkészítésével és benyújtásával a városi jogállást elérni.

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra – Fejér megye települései jogállásuk szerint.....	4
2. ábra – Seregélyes egy 20. század első feléből származó képeslapon.....	8
3. ábra – A lakónépesség változása Seregélyesen (1990-2020).....	9
4. ábra – A népesség korcsoportok és nemek szerinti megoszlása Seregélyesen.....	9
5. ábra – Seregélyes és Fejér megye néhány városának tényleges szaporodási arányszámai (2012-2019).....	10
6. ábra – Seregélyes vándorlási egyenlege 2012-2019.....	10
7. ábra – A foglalkoztatottak megoszlása FEOR besorolás alapján (2019).....	11
8. ábra – Intenzív mezőgazdaság Seregélyesen (öntözőrendszer és a tejfeldolgozó üzem).....	14
9. ábra – Ipari park Jánosmajorban.....	15
10. ábra – A Seregélyesi Ipari Park bővítésének területe, és az Inkubátorház látványterve.....	15
11. ábra – A frissen átadott sportpark.....	17
12. ábra – A Zichy-Hadik kastély.....	19
13. ábra – A Dinnyési Fertő Természetvédelmi Terület.....	20
14. ábra – Lakások számának alakulása Seregélyesen (1990-2020).....	24
15. ábra – A Hétszínvirág Baptista Óvoda épülete.....	26
16. ábra – Seregélyesi Baptista Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola épülete.....	26
17. ábra – Kisalföldi ASzC Eötvös József Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium épülete.....	27
18. ábra – Dr. Kiss Béla egészségház.....	28
19. ábra – A sportcsarnok épülete kívül-belül.....	32
20. ábra – A polgármesteri hivatal épülete Seregélyesen.....	34
21. ábra – Seregélyes önkormányzatának bevételei és kiadásai (2000-2020).....	35
22. ábra – Seregélyes éves kiadásai és a kiadásokból fejlesztésre, felújításra szánt összegek (1990-2020).....	36
23. ábra – Az elkészült Ser-Ring gokart pálya látképe.....	42
24. ábra – Az új műfüves futballpálya Seregélyesen.....	43

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat – Seregélyes nagyközség főbb területi jellemzői.....	5
2. táblázat – Gazdasági aktivitás Seregélyesen a népszámlálások alapján.....	12
3. táblázat – Főbb vállalkozások Seregélyesen.....	12
4. táblázat – Seregélyes mezőgazdasági profilú cégei.....	14
5. táblázat – Seregélyes jelentősebb ipari szereplői.....	16
6. táblázat – Seregélyes vendéglátó helyei.....	18
7. táblázat – Közművesítettség Seregélyesen.....	21
8. táblázat – A lakások komfortfokozata.....	24

9. táblázat – A képviselőtestület összetétele, tagjai.....	34
10. táblázat – Seregélyes önkormányzatának vagyonmérlege (2015-2019)	37
11. táblázat – Seregélyes pályázati tevékenysége (2007-2020).....	38
12. táblázat – Seregélyes megfelelése a jelenleg hatályos jogszabály városi kritériumainak	48

MELLÉKLETEK

